

ELŐFIZETÉS.

HELYEN:

Egy évre 24 korona.
Fél évre 14 korona.
Egy negyed évre 7 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Fél évre 16 korona.
Egy negyed évre 8 korona.
Egy hóra 2 k. 50 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és szegedi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 151.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. n.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, február 18.

Orosz támadás Herestraunál

Budapest, február 17. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti harotér:

Az ellenség Herestrautól északnyugatra ma reggel óta támadja állásainkat. A harc folyik Stanislaunál, Zborowtól délre és Brzezanytól délre tábori őrsaink erősebb orosz felderítő osztagokat, visszautasítottak.

Olasz és délkeleti harotér:

Lényeges esemény nem történt. Ester altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Harcok fejlődtek az Ojtoz völgytől északra.

(Pusztítják a németek a franciák löszerraktárait.)

Berlin, február 17. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harotér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja;

Az Artois arcvonalon és a Somme területen különösen az Ancre mindkét partján a tüzérségi harc jelentékeny erősségre fokozódott. Több helyen visszavertünk angol felderítő osztagokat. Miraumonttól délre pedig egy pergőtűzzel előkészített erősebb támadást.

A német trónörökös hadcsoportja:

Az Aisne mentén, Berry au Bactól nyugatra és a Champagneban, Ripentől délre, a francia előretörések kudarcot vallottak. Repülőrajaink az ellenséges arcvonal mögött fontos telepekre bőségesen dobtak bombákat. A Somme mentén az ellenségnek több löszerraktára leverték repült. A robbanás és a földrázkódás egészen St. Quantinig észlelhető volt.

Keleti harotér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonalai:

Illuxt mellett, Lucktól délnyugatra, Zborow mellett, Brzezanytól keletre és Stanislautól délnyugatra megújultak az orosz vállalkozások.

József főherceg vezérezredes arcvonalai:

Az Ojtoz völgytől északra emelkedő magaslatokon reggeli szürkület óta harcok fejlődtek.

Mackensen vezértábornagy hadcsoportjánál és a Macedon arcvonalon

osekély haroi tevékenység mellett a helyzet nem változott. Luiondorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Arad közönsége

a színészekért!

Napok óta szállongott egy fekete szárnyu hír, hogy a kormány, az egyre növekvő szénhiányra való tekintettel, bizonytalan időre be fogja zárni a színházakat s a szórakozó helyek minden fajtáját. A mai napig az a szomorú remény vigasztalt bennünket, hogy ez az intézkedés csak Budapest területére korlátozódik, míg végre most megérkezett hivatalos megerősítése is a hírnök, de az egész országra kiterjedő érvényességgel.

A színházat tehát holnapután bezárják Aradon is s egyszerre kenyér nélkül marad száz-százhusz ember, aki megélhetésének minden eszávalával odafűződik a színház bőveteleibez, amelyek ha elmaradnak: elmarad a szegényes lakásokból a játékosny meleg, az asszonyok testéről a téli ruha, a gyermekek ajkától a mindennapi táplálék. A háboru kezdete óta egyetlen társadalmi osztályra se szakadt ilyen hirtelen és ilyen ridegen a sújtó sors, amely épen e művészetükből élő emberekhez a leggyetlenebb. A színész lelke — idegen gondolatok örökké forrongó kohója — a leggyámoltalanabb harcos az élet nélkülözéseivel szemben, mert kezdettől fogva finom és értékes gondolatok átérzésére nevelődött s most épen nekik kell a legdurvább és legkiméletlenebb ellenséggel: a nélkülözéssel felvenni a harcot. Ezt valóban nem kívánhatja tőlük az élet és nem engedheti meg a társadalom. El tudná-e nézni Arad város vezetősége, Arad művelt társadalmi s az a színházzserető publikum, mely annyiszor szórakozott a múzsá templomban s annyiszor tapsolt hálaosan kedvencinek, hogy most a nyomor halálfejes réme fogye rá csontkezét annyi derék család sápadosó tagjaira? Ugye bár, még gondolatnak is megszégyenítő.

és e pillanatban még ellentmondásnak nincs helye. Nem lehet, mert nem szabad cinikus szájjal tanácsokat osztogatni, új társadalmi elhelyezkedésre biztatni azokat az embereket, akik soha sem tanultak mást, mint gyöngéd lélekkel szolgálni azokat, a kik a művészet triss forrásánál felüldülni és megpihenni akartak.

Az aradi közönségnek ezekben a nehéz napokban nem szabad elmagyni az aradi színészeket. Segítségükre kell sítani, óvatosan és kultüremberekhez illően. Ugy, hogy a segítségnyújtásban bántalom ne érje őket, mert azt nem érdemelnék meg. A színház vezetősége minden bizounnyal el fog követni mindent, hogy nagyobb baj ne történjek, de kérdés: meddig tart ez a „bizonytalan idő” s lesz-e elég ereje, hogy ennek az elemi csapásnak gátat vessen?

A rendeletnek van ugyan egy pontja, amely halavány reménnyel kecsegtet. A miniszterelnök felhatalmazást adott a „város első tisztviselőjének” hogy „kivételes esetekben és fontos okokból” olykor-olykor felmentést adhat a rendelet szigorú intézkedései alól. Lehot-e ezen a kis rőcen keresztül színészeinknek segítségére sietni, meglátjuk és megkíséreljük. Minden eszközt meg kell ragadnunk erre néve, hogy csakugyan igaza legyen a közmondásnak: „mennél nagyobb a veszély: annál közelebb a segítség!”. Ha primitív korszakok nyomeruságai szakadnak reánk, legyen a társadalom viselkedése annál grandiózusabb. (.)

Tömegesen tették le a franciák a fegyvert a Champagneban.

— Saját tudósítók teletlenjelentése. —

A Wolff-ügynökség jelenti a champagnei győzelemről: A német ágyuk harcán reggel munkába fogtak. Nagy kiterjedésű sikágon semmiádtettek meg ellenséges szakaszokat. A támadás alkalmával a franciák rendetlen csoportokban tették le a fegyvert. Csokély veszteségünk mellett 1000 méter mély és 8000 méter széles árkot foglaltunk el az ellenségtől, amelyet ez szeptember 25-ike óta tartott.

A Wolff-ügynökség jelenti február 17-én este: Az anoronél erős tüzérségi és gyalogsági harcok. A keleti fronton nem volt különös esemény.

Hivatalos német jelentés megállapítja, hogy a nyugati fronton januárban 27 és a keleti fronton 2 repülőt veszttettek. Az entente a nyugati fronton 46 és a keletin 9 repülőt veszttett. Ezenkívül három fedett léghajót, míg a németek egyet sem.

A Wolff-ügynökség jelenti: Február 16-ára virradó éjjel a Dünkirchen melletti San Pool erődöt repülő rajunk jó találatokkal bombázta. Egy vízi repülőgépnök husz hajót dobott a Doverben horgonyzó kereskedelmi hajókra. Oszes repülönk sértetlenül térték vissza.

Franciaország éhínség előtt.

(A buvárhajóharc hatása az entente országában.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A riandai Svartsi jelentése szerint az oroszországi municiós és hadiészereleési gyárakban a nyers anyag feldolgozása szénhiány miatt két nap óta szünetel.

A párisi Journal jelenti, hogy a francia behozatal február 2-ika óta ötven százalékra csökkent. A behozatal további csökkentése várható.

Bonar Law indítványt nyújtott be az angol alsóházban az entente tengerészeti szakértőinek összehívására a buvárhajó-háború veszedelmével szemben szükséges rendszabályok megállapítására.

Newyork. A Daily Telegraph jelenti: Amerikában megnyúlt a hangulat arra a hirre, hogy a németek a Janow Dale személyzetét szabadon bocsátották. A lap még a következőket írja: Franciaország petroleum, tea és eukorinségben szenved. A francia tengeralattjárók és Dreadnoughtok rendszere tehetetlen a német buvárhajóharcokkal szemben. Franciaország éhínség szélén áll. Reméli a lap, hogy Londonban szervezni fogják az élelmezést.

A Vossische Zeitung jelenti: Olaszországban nagyarányú municiószállításra lenne szüksége hadműveleteihez, amelyet most a szigorított tengeralattjáró harc meggátol. Franciaország sem szállíthat municiót az olaszoknak, mert a korlátozott vasutközlékedés mellett képtelen a saját forgalmát is ellátni. Az angol sajtó az amerikai helyzet tisztázását követeli, mert azt reméli, hogy az amerikai flotta segítené a szövetségeseket a szállítások lebonyolításában. Az amerikai sajtó szerint viszont a flotta csak a partvédelemre szorítkozhatik. A hadügyminiszter és tengerészeti miniszter elrendelték, hogy az amerikai kikötőket aknákkal zárják el és a partok mellett járőrhajókat rendszerezsítsenek.

Az angol kormány rendeletet bocsátott ki, mely szerint holnaptól kezdve tilos a gabonabehozatal számadatainak közlése. A hajózási listákat régen betiltotta az admirális, ez az újabb kormányrendelet az argentinai gabonabehozatalra vonatkozik.

Aradnak nem kell

katonarendőr.

(A csendőri szolgálat dícsérete.)

— A főkapitány nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában hirt adtunk arról, hogy a háborús viszonyok következtében Miskolcon katonai rendőrséget szerveztek, mert a rendőrlétszámok létszáma a hadbavonulások következtében annyira meggyengült, hogy a közbiztonság fenntartásának követelményeit nem láthatja el. A katonai rendőrség hétfőn kezdte meg a működését Miskolcon, mely első város az országban, ahol ezt az intézményt életbe léptetik. A példát azonban több városban követni fogják. Eppen ezért az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Green Nándor rendőrfőkapitányt azokkal a kérdésekkel, hogy vajon nem lesz-e szükséges a katonarendőrség intézményének Aradon való megszervezése?

— Amikor a háború kitört s amikor a mozgósításnál a rendőrlétszámoknak több mint a fele — mondotta a főkapitány — hadbavonult, nyomban felkerestem néhai főispánunkat, Urbán Iván bárót, akit megkértem, hogy a város közbiztonsága érdekében tegye meg a szükséges lépéseket, hogy Aradra harminc csendőrt vezényeljenek ki. Pár nap múlva a kérdés megoldást nyert s Aradra huszonöt csendőr érkezett.

A rendőrség létszáma ma is minimális, de a csendőri szolgálat mindent pótol. Ha a katonarendőrség szervezését kérnék, akkor a csendőroket vissza kellene adni. Aradon pedig a csendőri szolgálatról mindenki a legnagyobb megelégedéssel szólhat. Megfizethetetlen az a szolgálat akkor, ha tudjuk, hogy a periteriakon és Gájban csak az a huszonöt csendőr tartja fenn a közbiztonságot. Két éve múlt, hogy a csendőrszaksz Aradon van és ez alatt még egyetlen párt sem ment ki a csendőrség megerősítésére.

ellen, sőt mindenki elismeréssel nyilatkozik a nehéz szolgálat teljesítéséről. Megkönnyíti ezt az is, hogy Aradon, mondhami, nagyszerű közbiztonsági állapotok vannak és a közönség felismerve a helyzetet, magaviseletével hozzájárul ehhez az igazán jó állapothoz. Így tehát a katonarendőrségre nincs szükségünk és remélhetőleg nem is lesz szükségünk.

LEGUJABB.

Reggel 2 órákor érkezett telefonjelentés.

Elindult az első kísérleti hajó.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A Secolo jelenti: A Filadelfia oceanjáró gőzös ehé 15-én reggel elindult Liverpoolból Newyork felé. Ez az első gőzös, amely megkísérli az Angliát körülfutó blokádot áttörni. A hajón amerikai állampolgárok és a sajtó képviselői utaznak.

A Stefani-ügynökség jelenti: Egy osztrák-magyar tengeralattjáró elsüllyesztette az Oceania 2000 tonnás olasz gőzöst. Harminc főnyi legénységét partra szállították.

A Wolff-ügynökség jelenti: Február 15-én közöltük, hogy egy tengeralattjárónk összesen 35.000 tonna tartalmú hajókat süllyesztett el. E hajók között az egyik egy 1540 tonnás Grevanie angol gőzös, mely déli gyümölcsöket szállított. A Hugó Hamilton 2578 tonnás svéd hajó salétromot szállított, ezenkívül volt egy angol gőzös, melynek tonnatartalma 4360 tonna volt és amely hatvan millió értékű hadiszert szállított Egyiptomba, továbbá 8200 angol gő-

zös, mely szenet vitt Franciaországba és végül volt egy 2700 tonnás háromárbcos vitorlás, mely szintén salétromot szállított Angliába. A tengeralattjáró 18 főnyi legénységet szállított partra, akik között négy tengerész iszt van. Figyelemre méltó, hogy az Eszaki tengerről visszatért tengeralattjárók azt jelentették, hogy az Eszaki tengeren nem találtak kereskedelmi hajó forgalmat.

Budapest nem mulat.

(Az artisták sorsa.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: Budapestben nagy a lehangoltság az új záróra rendelet miatt. Különösen a könyvtárakra vonatkozó rész okoz megütközést, amennyiben az Egyetemi, Fővárosi és Muzeyumi könyvtárakban egész napon át egyetemi hallgatók tanultak, akiknek odabaza nincsen meleg szobájuk.

Tegnap este már sötétek voltak a mulatók helyiségei és a tömeg ember, aki azokban kereste a kenyerét, csüggedten várja, mi lesz vele? Bálint Dezso, Kalety Herman és Ribner Adolf vezetésével a mulatók igazgatói tegnap este értekezletet tartottak a Fővárosi Orzeum helyiségeiben és a kenyér nélkül maradt családok soráról tanácskoztak. Elhatározták, hogy egyelőre március elsőjéig kiküldetik az alkalmazottak illetményeit. Ma azonban eddig a határidőig a belügyminiszter a zárórendeletnek a mulatókra vonatkozó részét meg nem változtatja, az igazgatók alkalmazottjaikkal szemben minden kötelezettségtől menteseknek tartják magukat.

Az artisták is tanácskoztak tegnap s azon a véleményen vannak, hogy az új kenyérkereset után való bolyongásukban megkérlik a belügyminisztert a kalauzolásra, kétségük sincs az iránt, hogy a kormány itt a támogatást nem vonja meg tőlük. Számos artista, aki ezelőtt más foglalkozáson volt, visszatér régebbi mesterségéhez s a diszletmunkások az asztalosiparban keresnek új foglalkozást.

TORVÉNYKEZÉS.

Postatolvaj postaszolga.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi törvényszéknek, Bittó József táblabíró elnöklésével üléselő tanácsa, ma vonta felelőségre a tarkevei postahivatal szarkáit. Révész Sándor postaszolga ellen hivatali sikkasztás büntette, Révész Sándorné, született Német Sára ellen orgazdaság büntette miatt emelt vádat a királyi ügyészség. Révész Sándor esküt tett postaszolga, tehát közhivatalnok, ugyanis 1913. október és 1915. május között rendszeresen foszlogatta a reá bizott és kezébe kerülő postacsomagokat. Ilyen módon férfi és nő cipőt, esokoládét, ezüstneműt, kelmét és ruhát lopott el. A tolvajlásal szerzett holmit a felesége vette át tőle.

A Révész házaspárának idején a nyomasztás során beismerő vallomást tett. A mai törvényszéki főtárgyaláson azonban visszavonták ezt a vallomását és mindketten konokul tagadták a terükre rótt bűnösekeményt. A törvényszék azonban a bizonyítékok és tanuvallomások alapján beigazoltak vette a vádat és a vád és védőbeszéd után bűnösnek mondotta ki Révész Sándort lopás büntetésben, Révész Sándornét pedig orgazdaság vétségében. A férfit 3 évi börtönrre, az asszonyt pedig 3 havi fogházbüntetésre ítélte.

Lehető a békés elintézés.

(Mexiko savaaja Wilson köreit.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Daily Telegraph jelentése szerint a német-amerikai konfliktus békés elintézésének kilátásai javultak. Döntés e hó végére várható. Gerard megérkezését 27-ére várják.

A berlini amerikai körökben a helyzetet megayugtatónak találják és remélik, hogy a háboru elkerülhető lesz, ha Amerika és Németország megőrzi hidegvérét.

A Morning Post jelenti: Bár a kongresszusban erős háboruellenes áramlatok vannak, a németbarát kongresszusi tagok is helyeselnék a hadüzenetet, ha a szigorított buvárhajóharcnak amerikai állampolgár esik áldozatul.

A Reuter ügynökség washingtoni jelentése szerint Penfield bécsi amerikai nagykövet egyelőre állásában marad.

A Daily Telegraph jelenti: Whitemann a newyorki állam kormányzója parancsot bocsátott ki, mely szerint a nemzeti gárda és a tengerészeti milícia tagjai óraszolgálatot kötelesek teljesíteni a munició gyárak, arzenálok és hidak védelmére. A newyorki polgármester elrendelte, hogy azok a németek, akik még nem nyerték el az amerikai polgárjogot, naponként jelentkeznék tartoznak a rendőrségen.

A Reuter ügynökség jelenti: Az amerikai vasúttársaságok egyelőre beszüntetik a személyforgalmat a nyugati partokra, mert az ott heverő árukat sem tudják elszállítani.

Stürmer volt orosz miniszterelnök, a Ruszkoje Szlovoban heves támadást intézett Wilson ellen. Szerinte az elnök béketörökvésének intenciói nem voltak komolyak és ez rögtön bebizonyosodott, mihelyt az álaróát levetette. A békesürgelések élére más férfiak kellenének. Az orosz sajtó helyeslő kommentárokkal kíséri Stürmer cikkét.

A Corriere de la Sera jelenti Londonból: Caronzának amaz a semlegesekhez intézett felhívása, hogy tagadják meg a hadviselő államokba való kivittelt, — valószínűleg német befolyásnak tulajdonítható. Majdnem biztos, hogy a mexikói probléma ismét napvilágra kerül. A határok és a petroleum területek ellenőrzés alatt állanak. Villa tábornok följajánlotta az angoloknak a petroleum szállítást, Caronza elnök azonban tiltakozik az akció ellen. Az amerikai fennhatóság alatt levő Kuba szigeten kitört a lázadás, a fölkelők a fővárost, Santiagot ostromolják. Ezt is a német propagandának tulajdonítják.

VAROS ES MEGYE.

Ajánlat a városnak szénvételeire.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A városi tanács ma délelőtt Varjassy Lajos polgármester elnöklésével ülést tartott, a melyen Kovács Vince kultúratanácsnok referált a szénvételeiről. Jelentéséből a következőket emeljük ki:

Az iparos-tanonciskola tanerői fizetésüknek felemelését kérik és ezt a tanács pártolón terjeszti az iskolaszék elé. A magániskolákban elhelyezett iskolák bérleteit felszámolják.

A kultúrpalota igazgatója azt javasolta, hogy a palota felesleges helyiségeit ne fűtsék. A szükséges helyiségek (könyvtár, múzeumok) fűtését pedig csak egy órával a nyitás előtt kezdjék meg és egy órával a zárás előtt végezzék. A kultúrpalota összes felesleges helyiségeit lezárják. A tanfelügyelőségél és az iskolákban szintén azt a rendet fogják életbe léptetni, hogy a fűtést egy órával a nyitás előtt kezdik meg és egy órával a zárás előtt befejezik.

A tanács feliratot intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az aradi ágostai evan-

gélus hitvallású egyház érdekében és ezzel sikertült is új templomuk építésére 2000 korona államsegélyt kieszközölni. — Az Adria Tengerész-Parancsnokság megkereste a városi tanácsot, hogy a tengerész-rokkantak számára 50 koronával alapítványi tagságot váltsan. A tanács a kérelmet teljesítette. — A Magyar Földtani Intézet részére 100 koronát szavazott meg a tanács.

Ezután Szabó Andor főjegyző jelentette be a tanácsnak, hogy Pollák Vilmos 20—30 vagon lupényi szenet ajánlott fel a városnak 520 koronás árban. Németk Ödön pedig barna darabos szenet ajánl, 2 vaggonnal 780 koronás netto árban, helyben, fuvarköztségek nélkül. Ezt a szenet a mérnöki hivatal győngye minőségűnek jelölte. A szén fuvarozási költsége 99 koronára rúgna. A tanács elhatározta, hogy a két ajánlatot a gazdasági széknek adja ki elbírálás és javaslatiattal végezt.

Báránycsapat ad el a város. Arad szab. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező 4 darab bárány eladása iránt folyó év február hó 19-én délelőtt 10 órákor árverést tart.

Elhalasztott ülés. A gyűgyár megváltását előkészítő bizottságnak mára volt kitűzve az alakuló és elnökválasztó ülése. A budapesti gyűgyári igazgatók Bernauer Imre és Bipka Ferenc dr. jelenleg óriási módon el vannak foglalva a szénhiány miatt Budapesten. Mivel a közel jövőben nem is jöhetnek le Aradra, a bizottság március 19-re halasztotta első ülését.

EGYESULETI ÉLET.

(*) A Szociális Missziótársulat aradi szervezete februári összejövetelét kivételesen esztendőnkön f. hó 22-én, délután 5 órákor rendezti a városháza dísztermében Balás Benedikta előadásával egybekapcsolva. A tagokat ezután is értesíti és meghívja az elnökség.

Tradíció és fejlődés.

(A Kőlcsey-Egyesület közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyszámú közönség jelenlétében tartotta meg a Kőlcsey-Egyesület harminchetedik közgyűlést, melynek napirendjét a titkári és pénztári jelentések mellett az egyesület új alelnökének és titkárának megválasztása tette változatossá. Öt órákor nyitotta meg a közgyűlést lendületes beszéddel Fényes Dezső, a Kőlcsey-Egyesület elnöke s röviden választa azt a munkát, amelyet a Kőlcsey-Egyesület a nemzeti kultúra szolgálatában a múlt évben végzett, majd megemlékezett arról, hogy mily feladatok várnak az egyesületre a most kezdődő esztendőben. Annak a reményének adott kifejezést, hogy az eljövendő év a béke esztendeje lesz s az egyesületnek első feladata, hogy még az idén a szabadságharcok emlékműsége megalapításának huszonötödik évfordulóján felállítsa annak a férfinak a szobrát, aki Aradváros kultúreléért annyit fáradozott. Varjassy Árpád szobra hirdesse az utókor hálóját. A béke esztendejében fog igazán bebizonyosulni, hogy milyen mérhetetlenül fontos hagyatékot jelent minden aradi kultúremberre nézve Varjassy Árpád nagy alkotása: „a nemzeti műveltségnek

az a fényes temploma, melyben a háboru éveiben dalban és zenében annyi fájdalomokat sirunk el s annyi vérszoborba szereztünk enyhülést és gyógyulást”. — „A háboru zajában és nélkülözéseinek közepett — mondotta Fényes Dezső — láttuk csak meg igazán, hogy mivé kell tennünk majd a békében ezt a magaslatos templomot, amelynek áldozópapjai a Kőlcsey-Egyesület, a velünk testvéresült Filharmónia, a Vörös Kereszt tagjai és mindazok a jóteknő és kulturális egyesületek, amelyek ebben az intézetben otthon találtak. Ennek a benső és együttes működésében legyőzhetetlen szövetségnek lesz a kötelessége, hogy rajongással küzdjön amellett, hogy ez az egész társadalmunkat magában egyesítő szent hely a jövőben is, sőt még inkább, mint eddig, savaatlanul álljon a kultúra, a jóteknőség és a hasznosság szolgálatában s ne vonassék el attól a nemes rendeltetésétől, amely felelőtlően megalapítójának lelke előtt lebegett.

Az elnöki megnyitó után Bancsák István helyettes titkár terjesztette elő jelentését, melyből kitűnt, hogy az egyesület úgy szellemi, mint materiális téren nemcsak megőrizte a múltak hagyományait, hanem fejlesztette is. A jelentés legrészletesebben az egyesület vagyonának szaporodásáról és gyűjteményeinek gyarapodásáról szól. Így például az egyesület biz-

tokába jutott egy pár régi fénykép, mely Munkácsy Mihályt ábrázolja s amely alatt a mester sajátkezű aláírása látható. A Kőlcsey-Egyesület könyvtára az idén rendkívül sok új munkával szaporodott s különös gondot fordított az egyesület könyvtárosa, Farkas József dr. arra, hogy olyan műveket is megszerezzen, amelyek magánosok könyvtárában fel nem találhatók. A könyvtárosnak lelkiismeretes és nagyszabású munkásságáért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Majd a titkári és pénztári jelentés után, nemkülönben Janosovics Ferenc főreáliskolai igazgató indítványára a Kőlcsey-Egyesület egész tisztárának jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés busgó és sikeres működésükért.

A titkári és pénztári beszámoló után a választások következtek. Alelnökké megválasztották Lócs Rezső helyettes polgármestert, titkárrá Kombozy Andor főreáliskolai tanárt, az Aradi Közlöny munkatársát, s egy megválasztott választmányi tagsági helyre: Szendrői Mihályt, az aradi nemzeti színház igazgatóját.

A választások megejtése után az ajánlott megválasztott titkár tartott egy programszerű kis beszédet, melyben a Kőlcsey-Egyesület munkásságának jövődó irányát rajzolta meg.

— „Az irodalom filozofia — ugymond — azt bizonyítja, hogy minden nagyszabású világ-

IRODALOM ES MUVESET.

Színházi műsor:

Vasárnap délután három órakor, mérsékelt helyárrakkal: *Tiszt urak a záróban*, operett.

Este hét órakor rendes helyárrakkal: *A kék róka*, vigjáték.

Hétlőn: *A kék róka*, vigjáték.

Kedden: *Bőregér*, operett.

Szerdán: *Démonok*, komédia. Ujdonság előszőr.

Csütörtökön: *Démonok*, komédia.

Pénteken: *Családtő*, operett. Ujdonság előszőr.

Szombaton délután három órakor mérsékelt helyárrakkal: *Műsági és népies előadás: A padoskei notárius*, bohózat.

Este hét órakor, rendes helyárrakkal: *Családtő*, operett.

Dienzl Oszkár Aradra utazik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Azaz dehogyan is utazik Dienzl Aradra, csak akar, de nem tud, vagy tudna, de már nem akar, mert ha akarna sem tudna... Ez a probléma tette szombat óta kedélybeteggé Dienzl Oszkárt, a nagyszerű zongora-művészt, aki a nála megszokott lelkiismeretességgel, már hajnali öt órakor kiment az állomáshoz, hogy a nyolc órakor indulandó vonaton helyet kapjon. De nem kapott, sem nyolcór, sem tízór, délelőtt egyáltalán; délután különösen nem.

Uttök az aradi kirándulásnak hitelen történetét. Dienzl a következőkben foglalja össze és mondja el — kedélybetegségére való tekintettel — gyorsan, mint becsúszni szokott.

— Pénteken este még hamar kísértém három koncerten, a zeneakadémián, a Vigadóban és Művelődési háznál, honnét megérkezve egyenesen a pályaudvarra hajtottam. Ott várt már a feleségem üdvözlője, a feleségemé, akit a háború alatt háromszor láttam, annyira el vagyok foglaltva.

— Valahogy bevergődtem a váróterembe, ahol már lovasrendőrök tartottak rendet, innét büszke tartással egyenesen a perrenajtóhoz tartok, melyet vad elegánsággal védelmez a portás. Utólagosnál megismertem, hogy az em-

ber legyen fölényes, büszke és értelmetlen szavakat vágjon a portás fejéhez, így kijut a perrenra. Hát így tettem! A portás elállja az utamat, én előkelő orronon szólok oda:

Misztik! a portás meghajol és én künn állok a perrenon. Ez bevált. De hol van az aradi vonat? Minden rendű és rangu vasutat megkérdeztem, de az „aradi” szóra sajnálkozó mosollyal egyéb választ nem kaptam. Más nem tehetvén elkezdtem várni. Ezt már megszoktam és vártam, vártam, vártam tíz óráig. Akkor eszembe jutott, hogy felkértek egy vigadóbeli monstre hangversenyen zongorázni. Talán elvégezhetném ott is a dolgomat és még jókor érkezem az aradi vonat indulásához. Be az állomásfőnökhöz! Ujabb szánakozó mesoly, aztán ígéret, hogy csak zongorázzak nyugodtan, a vonat indulása előtt telefonon értesít. Zongoráztam, de telefon értesítés nem jött. Ujból ki az állomásra. A reggeli jelenet, azzal a változással, hogy most

— *Mozart!* jelezővel jutottam ki a perrenra. Aradi vonat nincs! Az állomás főnök elküld, majd telefonál. En felzsaladok Kassára, ahol egy ebédutáni koncertet vállaltam, elvégzem, visszajövök, hamar az aradi vonathoz! Nincs sehol, de szerencsére nem késtem el, mert még be sem állítottam.

Megnézem az órát. Délután fél öt. Ha 200 kilométer óránkénti sebességgel száguldanék is Aradra, csak a koncert végére érhetnék. Hát lesürgönyöztem magamat. De bántott a lelkiismeret és éjjel tizenkettőkor megkérdeztem, hogy mikor indul a reggeli aradi vonat, mert azzal szeretnék utazni? mire megnyugtatta, hogy csak aludjam nyugodtan és ha hét a déli felé kisérelek, még elérhetem.

Ez megnyugtató és tiszta lelkiismerettel felülhottam Weil Magdának, aki még szombaton éjjel telefonált, hogy Aradra csak az utazzék, aki egy heti szabadidővel rendelkezik, hogy késő időben megérkezhesék.

Szegény Dienzl Oszkár most szanatóriumba készül, hogy ott nyugodtan elkészíthesse a Dienzl-kéte menetrendet alkalmazkodva a vasutak háborús rendjéhez.

H. G.

rengést irodalmi lezsaladalm előzött meg a nagyarányú irodalmi fellendülés követett. Így volt a világháború előtt is. A népies nemzeti költészet hagyományai ellen tört egy új költői nemzedék s nem mondhatjuk, hogy egészen sikertelen. De vajon nem ezt tette-e egykor a népköltészet azzal a költői iránnyal szemben, mely a nemzeti eljogokkal egy bőségesben született és a rendi alkotmány maradványában gyökeredezett?

— Ha eddig minden politikai és szociális háborút az irodalom és kultúra nagyszabású fellendülése követett, miért lenne ez ezután más-képpen? Ez a jövő munkára kell most a Kőlcsey Egyesületnek előkészíteni. Hiszen egy nagy város és vidék kulturális irányítása vár rá a jövőben. De hogyan és milyen formák között kell ezt megtenni?

— Előszörben nem szabad moresvnek lenni. Kereteinek nem szabad annyira megkötöttnek lenni, hogy alkalmadtán tégtani ne lehessen azokon. Bizonyos, hogy a Kőlcsey Egyesületnek vannak tradíciói. Apró mécsvirágok, szép emlékek lángoskái égnek múltjában, ezeket a világot sem szabad elcsúsztatni; ezeket élni kell és táplálni, mert az a szervezet, a melynek nincs gyökere nem életképes. De nem szabad csak a múltat tradíciónak élni. Az

élet robanó és fejlődő valami, annak erejétől nem szabad elzárni hajlékunkat. Mert a benne rejtő energia ugy is utat talál hozzánk, betör láthatatlan hasadékokon s ha ki nem tárjuk előre ajtónkat és ablakunkat, szétrobbantja az egész léhve óvott épületet.

A hagyományoknak és a folytonosan haladó és fejlődő élet eszméinek gondos összehangoltsága legyen ennek az egyesületnek a feladata.

Az elméleti célok mellett egy pozitív célt is felvetett az újonnan megválasztott títár. Munkácsy Mihály szobrának a kérdése ez. Munkácsy Mihály nem Aradon született, de szellemi fejlődése annyira Aradhoz kapcsolja, hogy minden tudományos megállapítás Aradnak adja át a nagy művész emlékének a megőrzését. A Kőlcsey Egyesületnek eminens kötelessége, hogy ezt a megbízatást vállalja s minden eszközzel arra törekedjék, hogy az első Munkácsy-szobor Arad egyik szép terén hirdesse a nagy művész diosóságát s Arad város elvülhetetlen érdemét, amelynek légkörében a zeni szárnyai kifejlődtek.

A Kőlcsey Egyesület közgyűlése ezzel a sokat ígérő és biztató akkorddal zárt le.

* *Jártomban véres földéken.* Ezzel a címmel adta ki háborús novelláinak és megfigyeléseinek gyűjteményét hírlapíró társunk Szudry Elemér, az Arad és Vidéke hadbavonult felelős szerkesztője. Nemes stílusú, megható írások sorakoznak ebben a könyvben egymás mellett, hogy tanulságot tegyenek a magyar lélek gyönyörű változásairól, diosóságáról, nagy lelkesedéséről és apró örömeiről, nemkülönben a könyv írójának értékes talentumáról. Nem sablonos írások reitőznek a könyv gondos nyomásu lapjain, hanem örök emberi dokumentumok, a szív és lélek hányódásai, kétségek és remények váltakozó hullámai, örvények a háború mélységeiből, melyek sok gondot és fájdalmat kavarnak fel, de olykor-olykor egy-egy soha nem látott esodás virágot, amely ki tudja hol, ki tudja honnan hullott bele a háborús vizek rohanó árájába. A mű öt részre oszlik. Prologusa: Az éji találkozás a képzeletnek eszdes látéka, hogy aztán a Wolhynia című fejezetben az író minden beszéde lírává nemesedik. Az olasz ég vidámabb szavakra buzdítja, kedves elbeszélésekre, amelyből kizeng a „harmincháromasok” diosóere, míg a „Kárpáti rapszodiák”-ban pompás jellemrajzát adja a magyar és német katonának. A könyv utolsó novellája, melyet epilógusnak szánt az író, valószínű költemény; a lövészárk hősnéek ellenállhatatlan vágya minden iránt, ami szép és drága s amelyet kikristályosodottan talál meg egy véletlenül odatért könyvben: Heine Henrik Dalok könyvében. A szép kiállítású címlapot Illenz Lipót rajzolta sok invenciával és művészettel. A könyv ára 4 korona. Kapható a szerzőnél, Aradon.

* *A színház hírei. A jövő hét érdekességei.* A jövő hét játékrendjén két premier szerepel. Az egyik Sajó Sándornak, a Vigaszínház egyik legnagyobb sikert aratott ujdonsága, a *Démonok*. A bemutató előadás szerdán, e hó 21-én lesz. A másik ujdonság a *Családtő*, igazi vérbeli operett. Zenéjét írta Walter Kalló. A német színházak legnagyobb sláger operettje, Berlinben eddig 200 előadást ért meg. A szöveg a legmulattatóbb, amit elképzelni lehet. A *Családtő* bemutató előadása pénteken folyó hó 23-ára van tervezve. — *Tiszt urak a záróban* kitérdő operett vasárnap kerül színre délután 3 órakor. Este 7 órakor Herceg Ferenc szenzációs ujdonsága *A kék róka*.

* *Az Aradi Élet* Bruckner Lajos népszerű színházi hetilapja, változatos, élénk tartalommal jelent meg. Aktuális fényképek, hangulatos versek, érdekes színházi és művészeti közlemények tartják a nézős hetilapot, amely a színház és mozika egész heti műsorát, színlapjait, a szindarabok leírását is közli. Előfizetési ára negyedévre 3 korona 60 fillár.

* *Bizony Lászlónak* „A birtokpolitika és többtermelés kérdéseiről” folyó hó 18-án délután 5 órakor a kulturpalota kistermében tartandó előadására az összes érdeklődőket tisztelettel meghívja a Kőlcsey Egyesület elnöksége. (Belépés díjtalan.)

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjje. használható meliekánomás)	— — — — 15.
Kiadványvonal és hirdetés osztály	— 15.
nyomda	— — — — 15

Eldobott magától egy milliárdot.

(Öngyilkos lett a leggazdagabb angol tiszt.)

(Saját tudósítók teletjelentése.)

Az angol legelőkelőbb társaságoknak me-
gint óriási katonai botránya van. Ez a mostani
szenzációs eset a legtárgyalosabb ítélet sze-
rint is, a legosunyább és visszataszítóbb kato-
nai afférek sorába tartozik és ez visszatükröz-
dik abból a hatalmas feljajdulásból, amely a
kitudódott skandalum nyomán az angol sajtó-
ban felhangzik. Nemesak a szereplői, hanem
az eset mélyenfekvő és az egész angol tiszt-
karra végtelenül kompromitáló okai miatt kel-
tette a legnagyobb megdöbbenést egy öngyilk-
osság, amely nem maradhat következmények
nélkül a legmagasabb angol körök magatar-
tására sem.

A világhírű, délafrikai bányamágnásnak,
Beit Alfrédnek unokája lőtte magát agron.
Anglia egyik leggazdagabb vállalkozójának,
Cecil Rhódes üzlettársának ez a közeli rokona
19 éves korában dobta el magától az életet,
amely csupa örömet és napsugarat ígért neki.
Beit Tivadarnak hívják az öngyilkost és fia
Beit Ottonnak, Beit Alfréd öccsének és ör-
kösenek.

Ez az örökség egy milliárdot jelent.

A fiatalember 1916. év októberében ke-
rült ki a sandhurszti katonai főiskolából
és a királydragonyosokhoz osztották be,
mint hadnagyot. Ennek az ezrednek tiszt-
karában Anglia főnemeseinek és pénzmágná-
sainak gyermekei szolgálnak, a tulajdonosa az
angol király és Jorkban van a helyőrsége. Az
ezred különféle privilégiumokkal rendelkezik,
többek között azzal is, hogy a tisztikar tegezi
a valesi herceget, az angol trónörökösét és ha
valamelyik tagja hivatalos küldetésben a hely-
őrségen kívül köteles tartózkodni, akkor bár-
hol legyen is, az angol királynak költségére,
mint az ő vendége költsékezhetik. A haretéren
az ezred tisztikarának ellátásáról is a király
magánpénztárából gondoskodik. A tisztikar
semmiféle fizetést nem kap, csak újév napján
utal ki részükre a királyi udvartartás főpénz-
tárosa egy-egy fontnyi aranyat, amelynek egyik
felén a király, a másik felén pedig a trónörö-
kös arcképe látható.

A jorki garnizon még a háboruban is a
legvidámabb élet színhelye. Valóságos paloták-
ban laknak ennek az előkelő, dúsgazdag tiszt-
karnak tagjai, akik az élet örömeinek minden-
féle fajtáját megtudják szerezni. Az igaz, hogy
az ezred igen nagy veszteségeket szenvedett
már a háború folyamán, mert mint a király
ezredét gyakran a legveszedelmesebb helyekre
állították, otthon azonban a helyőrségben, mint
említettük, gondtalan és flott élet folyik. Ezt a
csupa öröm életet megzavarta néhány nappal
ezelőtt az ezred egyik legfiatalabb, de föltétle-
nül leggazdagabb tisztjének, Beit Tivadarnak
tragikus halála, akit nyolc szobás lakásának
egyik félreeső helyén átlőtt halántékkal talált
meg a tiszt szolgája.

Mint hogy az ezred minden személyi vál-
tozásáról a királyi főudvarmesterei hivatalát azon-
nal értesíteni kell, csakhamar Londonban is
megtudták a szenzációs eseményt. A király el-
rendelte, hogy az öngyilkosság színhelyére
menjen ki egy háromtagú bizottság és vizs-
gálja meg a dráma körülményeit és okait.
Annyi kitudódott, hogy ennek a bizottságnak
színe elé idézett tiszt csak immel-ammal és
huzódózva vallottak. Azonban ezekből a nagy-
nehezen megszerzett adatokból is eléggé ki-
tűnt, hogy azok a különös erkölcsök és szo-

kások, amelyek a fiatal angol tisztok társa-
dalmi életében és egymásközti érintkezésé-
ben fennállanak és amelyek a békében
többször világraszóló botrányokat szültek,
még a háború rettenetes és súlyos komolysága
között sem változtak meg. Az ügyet nem lehe-
tett eltitkolni és ezért a király belecgyezésé-
vel a katonai bíróság elé került, amely meg-
indította a nyomozást a titokzatos öngyilkos-
ság ügyében. A tényállás, amennyire az idáig
kideríthető volt a következő:

A királydragonyosok fiatal tisztjeinek van
egy különleges játéka, amit róka vadászatnak
utánzásául lehet tekinteni és abból áll, hogy a
terítékre kiszemelt „rókáska” egyik fiatal
tiszt a laktanya egyik legrejtettebb helyén kö-
teles elbujni és ott tartózkodik, amíg föl nem
hajszolják, majd üzik és leterítik. A kritikus
napon Beit Tivadar volt a kiszemelt vad.
Este nem jelent meg a tiszt étkezőben, hanem
csak 11 óra után érkezett oda, ahol pezsgőzés
közben találta bajtársait. Egyik barátja, a még
csak néhány hónap óta az ezred kötelékébe
tartozó fiatal hadnagynak négy szemközt meg-
mondotta, hogy tisztársai rossz neven
veszik a viselkedését, mert azt látják belőle,
hogy elakarja rontani a játékukat és azért azt
ajánlotta neki, hogy azt ne tegye, hanem azon-
nal mutassa meg, hogy ilyen szándékai nincse-
nek és rögtön induljon valami buvóhely kere-
sésére. Beit eltűnt. A „hajszka” megindult, de
a hadnagyot sehoh sem tudták megtalálni. A
esalódott tiszt behatoltak Beit lakásába, be-
piszkították a hálószobáját és az ágyát, fölfor-
ditották a butorokat és összetörték egy arckép
velencei üvegből készült keretét. Beit csak reg-
gel három órakor került elő, fölkereste előbb
említett barátját és azt mondta neki, hogy nem
a laktanyában, hanem a városon kívül, vala-
hol a szabadban bujt el. Barátja szemrehá-
nyást tett neki ezért és kitanította, hogy a lak-
tanyába kellett volna elbujnia. A hadnagy
rendkívül szégyelte tévedését, nyomban leült
és levelet írt az ezred parancsnokának és meg-
kérte barátját, hogy másnap reggel azt adja át.
Még kérte továbbá arra is, hogy másnap ne
háborgassa őt a lakásán és eltávozott. Többet
nem is hallottak róla és az első hír, ami felőle
a tisztikarhoz eljutott, az volt, hogy a szol-
gája jelentette gazdájának öngyilkosságát.

Mint látható, az esemény rendkívül rej-
télyes és felderítését az egész angol sajtó, de
az előkelő társadalom is a leghatározottabban
követeli.

A Times azt kérde, vajon a hadnagy ideg-
beteg, érzékenylelkű ember volt-e, aki ok nél-
kül dobta el magától az életet, vagy pedig
olyan lelki bánatomban részesült, hogy meg-
kellett borzadnia a reá várakozó jövő előtt?
Vagy talán — kérde továbbá a Times — az a
barátja, akivel utoljára beszélt, a tisztikar ne-
vében tudomására adta, hogy ki kell lépnie az
ezredből és ez rendítette meg annyira a fiatal-
embert?

Az ezredeshez intézett leveléből csak né-
hány sort olvastak föl, amelyet a családjához
intézett és amelyben többek közt így ír:

— „Én ezt mind nem tudom kitartani, a
dolog ki fog tudni és mit gondolnak majd
rólam az emberek? Ezenkívül pedig még ezt
az éjszakát is a pokolban kellett töltenem,
senkisem hibás, de azt látom, hogy az én
korombeli fiatal emberek engem nem sze-
relnak.”

Ezzel ellentétben a hadnagy családja azt
állítja, hogy a fiatalembert nagyon szerették az
ezrednél és német hangzású neve semmiféle
nehézséget nem okozott neki, mert hisz min-
denki tudta, hogy milyen családból származik
és nagybátyja Angliának egyik leghatalmasabb
pénzmágnása, akinek több mint egy milliárdra
rugó vagyonát örökölte volna.

Az angol pénzvillám most kíváncsian várja,
hogy Alfréd Breit, aki már jóval túl van a
nyolcovan éven, miként rendelkezik Anglia
egyik legnagyobb vagyonával.

Nem ad ki a város több tejjegyet.

(A közlélmzésési feldgyelők.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az ujonnan szervezett élelmzési hivatal
és élelmzési központok felügyelőbizottságába
a polgármester a következő törvényhatósági bi-
zottsági tagokat hívta meg: Adler Andor, Bing
Hugó, Koszka Emil, Leopold Zsigmond, Mú-
lek Lajos dr., Reinhart Gyula és Varjassy
Lajos dr.

Exterde Kálmán báró a közlélmzéses új
vezetője, a legközelebbi eseményekről a
következőkben informálta az Aradi Köz-
lönnyt:

— Március hónapban, amikor az új B.
jelzésű lisztjegyeket kibocsájtjuk, megkapja
a cukor és kávéjegyeket is a közönség. Akik-
nek nincsen igényük lisztcedulára, azok cukor
és kávéjegyeiket a gazdasági hivatalban kap-
ják, még pedig a bejelentő hivatal adatai alap-
ján, melyet a háztulajdonos és a kerületi biz-
tos igazol, a családtagok számában. A cukor
és kávéjegyeket az első elhatározástól eltérően
nem a polgári menházban osztják ki, hanem
ott, ahol a lisztjegyeket. A kiosztás helyéről
és idejéről hirdetmény útján fogja a polgár-
mester a lakosságot értesíteni. De valószínűleg
már február 22-én megkezdik.

Ezután még a tejüzemekre vonatkozólag
kértük ki Exterde báró véleményét. Kijelen-
tette, hogy a tejüzlet előtti nagy tolongásnak
az az oka, hogy a hatósági tejárúsító most
csak felannyi mennyiséget kap, mint annak-
előtte. Ezért nem bocsájtanak ki új tejjegye-
ket, sőt március 1-től kezdve a meglévőket is
redukálni fogják. Csak annyi tejjegyet fog-
nak meghagyni, amennyi tej naponként tény-
legesen rendelkezésre áll. Mezőhegyes jelenleg
250 liter helyett 25-50 litert szállít napon-
ként. Exterde báró ajánlja mindenkinek a ma-
gántörzsből, termelőktől való tejbekszerezést,
annyival is inkább, mert ma már az egész or-
szág területére maximálva van a tej ára lite-
renként 62 fillérben.

A tanácsnak ma tartott ülésén bemutatta
Zubor Andor tb. főjegyző a közlélmzéses ker-
déseivel foglalkozó bizottság jelentését.

A városi élelmiszerüzem összes veszteségét
a kiküldött bizottság 12694 korona 34 fillér-
ben állapította meg. Téves hírek kerültek forga-
lomba 30000 koronás veszteségről. A közlélm-
zési hivatal a lakosság kávéadagát 3 de-
kagramban állapította meg fejenként és havon-
ként. A brassói krumplközpontról kilátásba he-
lyezte, hogy mihelyt az idő megengyhi, egy
waggon burgonyát indít utra a város ve-
szélyére Aradnak. A városi tanács elhatározta,
hogy nagyobb mennyiséget fog kérni.

Az „ARADI KOZLONY”

mar a kora reggeli órákban kap-
ható minden nagyobb papírkere-
kedésben és könyvtárszobákban is.
Egyes szám ára 12 fillér.

Szigoru ellenörzés az élelmiszer árusoknál.

(A kamara felhívása az aradi kereskedőkhöz. — Jelentkezék aki árusítani akar.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöksége a következő rendkívül fontos és minden kereskedőt feltétlenül érdeklő felhívást teszi közzé:

Arad város közgyűlése helyben hagyta a városi tanácsnak azt a határozatát, hogy a hatásköri ügyek március elsején megszűnjenek és így végre teljesült az aradi kereskedőknek az a kívánsága, amelynek érdekében a kamara már másfél év óta küzd, hogy a legfontosabb népi-életvezérlési cikkeket a kereskedők hozzassák forgalomba. Március 1-től fogva tehát úgy a húst, mint a többi fontos élelmicikket ismét csak a kereskedők árusíthatják. A városi bizottságokban és a sajtóban ezzel az intézkedéssel kapcsolatosan az az aggodalom jutott kifejezésre, hogy a legfontosabb élelmiszereknek a kereskedők útján való forgalombahozatala háros következményekkel fog járni a fogyasztó közönségre. Olyan hangok hallatszottak ugyanis, hogy lehetetlenség az aradi kereskedőkre rábízni a város élelmiszerét, mert a legfontosabb élelmicikkek lelkiismeretlen üzérkedés tárgyai lehetnek. A kamara már sokszor kifejtette, hogy az aradi kereskedelem nem érdemli meg az általánosságban való gyanúsítást, mert ha történetek is visszaélések, az aradi kereskedők összessége a rendkívül nehéz háborús viszonyok között is példásan megállta helyét. Mint a kereskedői tisztességek hívatásos öre, arra kérjük az aradi kereskedőket, hogy akciónkban a legnagyobb lelkiismeretességgel és a közönség igényeinek kifogástalan kielégítésével támogatni sziveskedjenek. Míg az ennek a meggyőződésünknek adunk kifejezést, éppen a kereskedői tisztesség érdekében kell azt a kijelentést tennünk, hogy felmerülő visszaélések esetén a mi támogatásunkra nemcsak senki nem számíthat, hanem a későn kérésre elkövetett minden háhagással és mulasztással szemben a legkärlelkesebből legelső sorban mi fogunk eljárni.

A legfontosabb élelmiszeri cikkeket árusítani akaró aradi kereskedők sziveskedjenek február hó 20., 21. és 22-én (kedden, szerdán és csütörtökön) délelőtt 9 és 12 óra között a kamara helyiségében megjelenni. Mindazok, akik ezeknek a cikkeknél elárúsítására igényt tartanak, hozzák magukkal iparigazolványukat, mert ennek felmutatása nélkül a jegyzékbe felvenni nem lehetnek. Arra is figyelmeztetjük a kereskedőket, hogy a későbbi jelentkezést nem vehetik figyelembe.

A legelőjesebb megelégedéssel vesszük tudomásul a kereskedelmi és iparkamara fentebb közölt felhívását, mert az a kamara becsületes, massialis törekvését igazolja. Ezekben a nehéz időkben igazán tizedrangú kérdés az, hogy a kereskedő jól ki tudja-e használni a helyzetet. Minden kereskedő legelső sorban arra törekedjék, hogy a már eddig is megsanyargatott közönség a lehető legkönnyebben juthasson az öt megillető árucikkekhez. Azt a kereskedőt, aki a városi tanács és a közgyűlés határozata után is visszaélést követ el, igazságtalanul el kell ítélni. A rendőri büntető bíróság hivatalosan értesítse, úgy az élelmiszer központot, mint a kamarát, hogy kiket és hány árucikket és mennyit a ezekről meg kell

vonni az árusítás jogát. Az ilyen egyéneknek el kell tűnni a tisztességes kereskedők közül és a Samu Lipótok sorsára kell őket juttatni: — elkergetni Aradról. Sajnos, még mindig nem hajtották végre a tanács ama határozatát, hogy az árdragítás miatt megbüntetett kereskedő ne kaphasson cukrot. Egy aradi cég még mindig akadálytalanul kap a várostól árukat, pedig már a tanács is elítélte. Egy másik aradi kereskedőt, aki besorozása után kivonta magát a katonai szolgálat alól, most ítélték el, mert a máris áránál drágábban adta a cukrot. Ezután lehetetlenné kell tenni az olyan céget, amely petroléumot csak akkor adott, ha vaját, gyertyát, gyufát vagy lénymázat is vettek nála. Reméljük, hogy a kamara, amelyet a kereskedői tisztesség erős védbástyájának ismertünk mindig, legelő fog járni a szórványos visszaélések megtorlásában és megszüntetésében.

Helyes volna azonban, ha a városi hatóság is mindent elkövetne az új rendszer ellenörzésének sikere érdekében. Meg kellene követelni, hogy minden üzletben az összes árucikkek árai feltűnő helyen ki legyenek függesztve; az ajtóra kirandó volna, hogy milyen árucikkek kaphatók; a várost körzetekre kellene osztani és egy-egy körzetben minden kereskedő köteles legyen bármelyik vevőnek lisztet, cukrot, stb. eladni a jegy ellenében. A rendőri és fogyasztási adóhivatali közegek hetenként keressék fel a boltokat és tekintsék meg a beszedett jegyeket, valamint a meglévő készleteket; a postolói rendőr utasítandó volna, hogy az élelmiszer kiszolgálása elleni panaszokat az utcán is felvegye és juttassa el a kihágási bírósághoz, mert a kevész szabad idővel rendelkező polgárság nem szaladgálhat panaszával a városházára. Valahogy így kellene elejét venni az egyes lelkiismeretlenebb eladók visszaéléseinek, mert hiszen több száz kereskedő között bizonyára akadnak olyanok, akik az új rendszer saját önző céljaira akarják legelső sorban kihasználni.

MULATSÁGOK

(=) Az aradi könyvnyomdászok szak-egyesülete tolyó évi február hó 18-án délután négy órától a Munkás Otthon dísztermében a hadbavonult tagjainak itthon maradt családjai segélyezésére jótékonyoélu nagy műsoros délutánt rendez a Munkás Otthon műkedvelő tagjainak közreműködésével. Műsor: 1. Nyitány. Énekli: Az egyesült dalárda. 2. Humoros felolvasás. Előadja: Lintinger Kálmán. 3. Komikus ének. Előadják: a M. O. műkedvelő tagjai. Zongorán kíséri Jólész Józsa. 4. Magán jelenet. Előadja: Iványi János. 5. Műtána. Előadja: Koszilkov Ella, zongorán kíséri Jólész Józsa. 6. Holgy tenomé. Előadja: Turzó Sándor. 7. Munkás szerződés. Előadja: Kelengrey László. 8. Allat kwartet. Előadja: a „Szárnyaskerek” dalkör négy tagja. 9. Tánc kettős. Előadják: Marencsák Rózsika és Turzó Sándor. 10. Katona dalok. Énekli: Tamásovits Ferenc, zongorán kíséri Weisz Aranka. 11. Alarcos bál után (bohózat 1 felvonásban). 12. Őrségen. Énekli: az egyesült dalárda. Konferrál: Barthel Irma. Műsor után tánc, melyre az összes jegyek érvényesek. Tekintettel a jótékonyoélu, felültizetések köszönettel vétetnek a hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók a Munkás Otthon gondnokánál.

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

* Diana. (A Francesca Bertini sorozat utolsó filmje) Ma mutatja be utoljára a színház a Francesca Bertini sorozat utolsó képét. A színház igazgatósága szomorúan adja hírül ezt a közönségnek, mert egy jó időre le kell mondania arról, hogy kedveltjét, a szépek szépet, ezt a ritka megjelenést láthassa. Ebben a képben Bertini egy kémmőt játszik, aki szépségével, kacérságával, játszi könnyedséggel végzi feladatát. Nem tudjuk, hogy a képben a forró vérű művész szépségét, avagy játékművészetét méltassuk, de egy bizonyos, hogy amit e film keretében mutat, az maga a tökéletes művészet és ha van kép, amelynek a eszelekménye is lebilincselő, úgy ez a kép az. A vászon született művésznője a mai képen úgy szépség és tudás dolgában jobban ragyog mint valaha és ha erotikus megjelenése, esodús alakja, bűvös szépségű ruhái maga felé fordította eddig a közönség figyelmét, most az utolsó szerepében meg fog hódítani mindenkit és addig, míg újra megjelenhetik a vásznon kecses alakja, emlékeiben fog maradni minden nézőnek.

* Az Apolló-színház vasárnapi előadása. (A Szomaházy-film utolsó napja.) A mozi-színházak játszásai idejének megrövidítése nemcsak a hétköznapokra, hanem a vasárnapokra is szól, így az Apolló-színháznak is szakítania kell avval a régi rendjével, hogy az ünnepnap előadások sorát délután 3 órakor kezdje meg. Ezután vasárnap is 5 órakor kezdődnek az előadások a kevés megszakítással este 10 óráig tartanak. Vasárnap utoljára kerül vetítésre Szomaházy István pompás regénye: „Mesék az írógépről”. A kiváló magyar film két napon keresztül derűben tartotta az Apolló nézőterét, így a vasárnapi publikumnak is kellemes szórakozást ígér. Ezenkívül még vetítésre kerül a „Színész akartok lenni” rendkívül szellemes vigjáték, amely egészséges ötleivel könyekig kacagtatja meg a nézőt.

* Grandiózus műsor az Apollóban. Hétfőn és kedden olyan műsort mutat be az Apolló-színház, amilyennel ritkán dicsekedhetnek a legelőkelőbb fővárosi mozi-színházak is. Két grandiózus slógere is lesz az új műsornak. Az egyik „A trón árnyékában” című 3 felvonásos Nordisk-dráma, amelynek főszerepeit Nikolae Johansen és Johansen Fritz Petersen játszik. A második slóger címe: Az áruló szerep. Ez a film egy mozi-színész drámáját hozza a közönség elé.

* „A magyar föld ereje”, a Vöröskereszt Egyesület propaganda filmje legközelebb az Urániában.

* Trilby az Arany-sorozat első része vasárnap az Erzsébet-mozgó-színházban. Az internacionális filmművészet legbravurozabb és leghatalmasabb alkotása ez a mozgófénykép, amely mindörökké a legimpozánsabb mauzoleuma marad a kinematografiának és amelyhez hasonló mestermű eddig nem pergett le a mozi-vásznon. Ceupa kábító szépség, ceupa artisztikum ez a film, amely hol a művészi törekvések olympusára, hol pedig az emberi élet mélységeibe ragadja magával egész képzeletvilágunkat. Ez az a film, amely a filmtéchnikát egészen új világok, egészen új állomási felé viszi és ezeken az állomásokon egy nem sejtett gyönyörűség nektárjával kínálja meg. Az emberek, mikor a Trilby utolsó jelenete után felgyulnak a csillárok, úgy néznek majd egymás szemébe, mint akiket a kinematografia svengálias babonásott meg. Ez a svengálic a rendező, aki az intelligencia és tudás erejével néz a szemek közé félszemes biztonsággal. A Trilby embermillióknak fog örökké felejtethetelen emléke maradni széles a világon...

* Tekintettel az új kormányrendeletre, tisztelettel van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az előadások visszavonásig hétköznapokon este 6, 7 és fél 9 órakor, vasárnap és ünnepnapokon pedig 6, háromnegyed 7 és fél 9 órakor kezdődnek. Az Erzsébet mozgó-színház igazgatósága.

Aradon is bezárul a színház és a mozi.

(A kormány újabb záróra rendelete.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: A magyar miniszteriumnak a tüzelő anyaggal való takarékoságról szóló rendelet módosítása tárgyában 630—1917. szám alatt kiadott rendeletnek pótlásul a kormány újabb rendeletet bocsájtott ki. Az újabb kormányrendeletben foglalt korlátozásokat az a körülmény tette indokoltá, hogy a mai szállítási nehézségek miatt a kórházakat, klinikákat és más nagyfontosságú közcélok szolgálatában álló intézményeket nem lehetett szénrel megfelelően ellátni, és ezenkívül a magánfogyasztásban is a kis háztartások tömege maradt tüzelő anyag nélkül. A rendelettel életbelépett korlátozások meg fog-nak szünni nyomban, amint a fennforgó nehézségek esökkenni fognak:

A rendeletnek szövege egyébként a következő:

A magyar királyi miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a tüzelőanyag legmesszebbmenő kimélete és takarékosága követelte szükség miatt további korlátozásokat rendel el. Ezért a további rendelkezésig zárva kell tartani:

I. Az összes szórakozó helyeket (színházakat, kabarékat, mozgófénykép-színházakat stb.), valamint az összes nyilvános muzeumokat, képtárakat, gyűjteményeket, más felolvasó nyilvános termeket és helyiségeket.

Olyan községben, amely tüzelő anyag készletekkel bőven el van látva, a törvényhatóság első tisztviselője e paragrafus rendelkezéseitől indokolt esetekben, fontos okokból kivételt engedélyezhet.

II. Egyesületeknek (egyletek, társaskörök, kaszinók, klubok), mindazon helyiségeit, melyeket tagok vagy vendégek összeijövetelére, vagy befogadására szolgálnak, éjjeli tizenegy órakor be kell zárni.

Éjjeli tizenegy óra után a magánlakásokban sem szabad a záróra-ra vonatkozó rendelkezések kijátszá-ával vendégül látni olyan egyéneket, akiknek ott tartózkodása a lakás rendes vendéglátásának határára kívül esnek.

III. Az első és második paragrafus rendelkezéseinek megszegése kibégás, ami a 4460 | 1916. évi rendelet nyolcadik paragrafusának értelmében büntetendő.

IV. A 613 | 1917. M. E. számú rendelet hatodik paragrafusának könnyítési engedélyezésére vonatkozó rendelkezése a jelen rendelettel megállapított korlátozásokra is irányadó.

V. Ez a rendelet 1917. február 19-ik napján lép életbe. Területi hatályára a végrehajtására 4770 | 1916. rendelet kilencedik paragrafusának rendelkezései irányadók.

Budapest, 1917. február 17. Tisza István gróf, magy. kir. miniszterelnök s. k.

(Szendrey Mihály az új helyzetről.)

Még az est folyamán, amikor budapesti tudósítók telefonjelentése alapján értesültünk a kormány legújabb intézkedéséről, felkereste az Aradi Közlöny tudósítója Szendrey Mihály színházigazgatót, részint, hogy közölje vele a váratlan fordulatot, másrészt, hogy megkérdezze

tőle, hogy ebben a rendkívül súlyos helyzetben miként tudja a színházulat a maga egzisztenciáját biztosítani.

— Megdöbben a kormányrendelet, mert teljesen készületlenül talál bennünket — mondotta Szendrey. Nem is tudom elhinni, hogy országosan érvényes rendelkezésről lenne szó, mert elképzelhetetlen, hogy a színészegyesület vezetőségével az ilyen fontos elhatározást a kormány ne közölte volna előzetesen. Igen sok ezer ember minden napi falatjáról van szó az új kormányrendelet által, amely most egyszerre kihull a szájukból. Az ország tulnyomó színházai — köztük az aradi is, mint ismeretes, konzorcionális alapon állanak és az igazgatók a háboru alatt éppen olyan alkalmazottjai a társulatnak, mint a többi tagok. A konzorciumnak, noha a színházak most meglehetősen jól mennek, pénzfeleslegeik nincsenek, mert ami volt félretéve azt az országos gyász alkalmával elrendelt szünet emésztette fel. Ebben a pillanatban meg sem tudom mondani, hogy mi tévők legyünk és az a remény az egyetlen szalmaszál, amibe kapaszkodhatom, hogy ha van a rendeletnek olyan paragrafusa, amely a vidéki színházak teljes pusztulásának megállítását lehetővé teszi, hogy ezt Aradon is alkalmazni fogják. Holnap mindenestre érintkezésbe lépek a budapesti központunkkal, mert elképzelhetetlennek tartom, hogy előre nem tudtak az ilyen rendeletről, de hamar megjelent a rendelet, miért nem értesítettek engem is. Fel fogjuk keresni a város vezetőségét és az ő jóakarataikat is meg akarjuk nyerni, mert százhusz ember mindennapi falatját veszti el és ugyebár azt mindenki beláthatja, hogy a mi asszonyaink és gyermekeink semmiféle más foglalkozás után nem nézhetnek, de még a színész ember sem akaszthat le a szegről márról-holnapra egy új kereseti forrást. Megadással viseljük mi is ennek a rettenetes háborunak minden terhét, de viszont kötelességünk, hogy a társulat szükség kenyérének biztosítására minden lehetőt megtegyünk.

— Arad város tudomásom szerint nem szenved szénhiányban és ha a kormányrendelet ama községek első tisztviselőjének, ahol ilyen a helyzet, megengedi, hogy fontos okokból, habár csak megszakitásokkal is előadásokat engedélyezzen, akkor bizonyára nálunk ez a helyzet, mert eltekintve attól, hogy minden komoly és a háboru intézésére befolyással bíró tényező vallja és hirdeti, hogy a nemesebb szórakozásra a közönségnek szükség van, egy nagy társulatot, a mindennapi jövedelemből élő és egyedül erre utalt szervezetet pusztulásnak kitenni nem lehet.

Az Aradi Közlöny tudósítója beszélt Deutsch Izsó dr.-ral, az Uránia színház igazgatójával is, aki kijelentette, hogy a vállalatot szintén érzékenyen érinti a kormány rendelete, mert film kiadása n kívül minden rozsi megmarad és azt viselni kell. Az Uránia tizennégy alkalmazottját természetesen tovább fizeti a tulajdonos, amint ezt az országos gyász alkalmával elrendelt szünetben is megtette.

Természetesen az új rendelet értelmében Aradon sem lehet felolvasásokat, hangversenyeket és más előadást tartani, be kell zárni a kulturpalota összes muzeumait és tárait és a kaszinókban is éjjel tizenegy órakor zárórát kell csinálni.

Lengyelül herceg — németül lovag.

(Pénzbírságra ítelt hercegnő.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelenti tudósítók: A józsefstadti járásbírószágon ma vonták felelősségre Fuzina Johanna Mária lebergi egyetemi tanárnak elvált feleségét azért, mert Bécsbe érkeztek Fuzina hercegnő néven vett lakást a szállodában.

A rendőrség feljelentése szerint a vádlottnak, amikor elsősorban írta be nevét a bejelentő lapra mint hercegnő, a hatóság részéről tudtul adták, hogy jogosulatlan használja ezt a címet, mert férjének nemesi címe német fordításban nem azt jelenti, hogy herceg, hanem „lovag”. Az urinő azonban ennek ellenére továbbra is mint hercegnő szerepelt Bécs előkelő köreibben, noha nem lehet rábizonyítani semmi olyan szándékot, hogy a cím révén valami visszaélést akart volna elkövetni, vagy pedig anyagi, vagy erkölcsi előnyhöz akart volna jutni.

A tárgyaláson a legnagyobb felháborodással utasította vissza vádlott a vádat és kijelentette, hogy a hatóság részéről direkt üldözést lát az ellene indított eljárásban, mert férjének nemesi címe német fordításban is herceget jelent és arról ő nem tehet, hogy a rendőrségen rosszul fordították le a lengyel szót. Otthon — mondotta, — soha senkinek eszébe sem jutott kétségbe vonni az ő hercegi rangját. Mikor értesült a rendőrség tilalmáról, egy elsőrendű bécsi ügyvédhez fordult tanácsért és ez a leg gondosabb utánjárás és szakemberekkel történt tanácskozás után kijelentette neki, hogy teljes joggal használhatja a hercegi címet, mert ezt tőle senki el nem vitathatja.

A bíróság az ügyvédet mint tanut hallgatta ki, aki most is föntartotta kijelentését és még hozzátette azt is, hogy egész Galiciában a Fuzina-család tagjait „főméltóságúnak” szólítják, mert a hercegi, illetve fejedelmi cím illeti meg őket. Semmi kétség sem lehet aziránt, hogy a vádlott is hercegnő. Ugyanezt a lengyel nemesi címet, amelyet most a bécsi rendőrség helytelenül „lovagnak” fordított herceg helyett, viselte a mostani montenegrói király, aki azelőtt Nikita fejedelem volt. Ha tehát a bécsi rendőrség álláspontja helyes lenne, még fejedelemnek sem nevezhette volna magát.

— A mérvadó az, — mondotta a bíró — hogy a rendőrség tudomására adta az urinőnek, hogy nem viselheti jogosan a hercegnői címet.

— De nem a rendőrség a hivatott fóruma annak, hogy eldöntse ezt a kérdést — válaszolta a tanu.

— A járásbíró vétkesnek mondotta ki Fuzina hercegnőt a cím használatában, és tiz korona pénzbírságra ítélte, mert nem látott jóhiszeműséget a cím használatában, mert a rendőrség eltiltotta attól.

Tisztelettel kérjük

azokat a L. tábort előfizetőinket, akiknek a tábort postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tábort postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos küldésében fennakadás állhat be.

H I R E K.

Szurmay Sándor honvédelmi miniszter.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: Surmay Sándor altábornagy ma délután Budapestre érkezett és hosszas tanácskozásokat folytatott Tisza István gróf miniszterelnökkel, aki este a munkapártban politikai barátainak kijelentette, hogy a magyar honvédelmi miniszteri tárcára egy komoly jelölt van — és ez Surmay.

Megbízható politikai forrásból nyert értesülés szerint Kubinyi Géza gömörmegyei főispán ellen emelt vádak a vizsgálat során beigazolódtak. Kubinyi el van ejtve, utódja Zahrečky József sepsiszentgyörgyi kerület országgyűlési képviselője lesz.

Ugyancsak ebből a megbízható politikai forrásból merített értesülés szerint a képviselőház hétfői ülésén végleg határoznak annak a kérelemnek tárgyában, hogy a Ház háromtól nyolcig tartsa üléseit. A munkapárt ezt nem bajlandó elfogadni.

Moldován Gergely meghalt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A szolnokdobokamegyei Magyarlajos községből érkezett rövid híradás jelenti, hogy tegnap ott meghalt Moldován Gergely, a híres publicista, aki egész életét a román faji törekvések és a magyar nemzeti érdekek összehangolásának szentelte. Hatvanhárom esztendő volt. Született Szamosújvárott 1845. március 12-én. Szülővárosában kezdett tanulmányait Kolozsvárott, az akkor még királyi jogakadémián 1871-ben fejezte be. Mint ügyvédjelölt egyúttal tiszteletbeli alkapitánya volt Kolozsvár városának. 1876-ban Torda-Aranyos vármegye tanfelügyelője lett s tíz év alatt 40-nél több állami és községi iskolát állított föl, amiért királyi tanácsos lett, 1886. június 28-án a kolozsvári egyetem meghívta a román nyelv és irodalom tanféléjére. 1890-ben tiszteletbeli doktor, 1891-ben a bölcsészeti kar dékánja lett. 1897-ben kezdett román népdalokat magyarra fordítani, 1871-76-ban öt éven keresztül cikksorozatot közölt a „Magyar Polgár” hasábjain a román viszonyokról. Leghíresebb műve egy röpirat, melynek címe: *Válaszirat a bukaresti román nyak memorandumára, Aradon* jelent meg. A magyar-román egyetértés istápolására megalapította az „Ungaria” című folyóiratot, „Magyar-román szemle” című magyar nyelvű melléklettel. Irt szindarabokat is, szerkesztett kalandárúmat, egész hosszú életén keresztül fáradhatatlanul munkálkodott a magyar-román testvéri jóviszony kiépítésén. Elfelejtve, teljesen elejtve és elhagyatva érte most a halál az örmény-román kisközségben. Az egész magyar sajtóban az Aradi Közlöny az egyetlen lap, amely megemlékezik elmúlásáról.

— **Kitüntetés.** A katonai Rendeleti Közlöny egyik legutóbbi száma jelenti, hogy a király *Blaha László*nak, a 83. gyalogezred főhadnagyának az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és bátor magatartásáért a III. osztályú katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel adományozta.

— Bárány Róbert tanár Budapesten.

Budapestről jelenti tudósítók: Bárány Róbert dr. tanár, a Nobel-díj nyertese, ma este a budapesti orvos-társaság meghívásának eleget téve, felolvasást tartott az agylövés kezeléséről és annak metódusát, amelyet ő Przemisl ostroma alatt dolgozott ki, és amelyet kéziratban repülőkkal szállította ki az ostromolt várból, teoretikusan és experimentálisan bemutatta. A tudós tanárt az orvostársaság szívélyesen ünnepelte és a budapesti fül-orvosok a tiszteletére vacsorát adtak.

— **Az árvaszéki elnök.** A csanádmegyei Magyarbányhegyes községben Hász Sándor árvaszéki elnök a hadbavonultak és hősi halált haltak árváit és félárvaikat lakhelyükön házról-házra járva felkereste, állapotukat, szükségleteiket kipuhította, a hadisegélyek folyósítását szigorúan ellenőrizte, a gondozókat támogatta, biztatta, vigasztalta. Zsigovics István nevű szegény hadbavonult napszámos felesége erejét meghaladó munkában megerőltetvén magát, elhalt. Három kis gyermekét idegen emberek gondozására bízva találta az elnök és mint-hogy meggyőződött, hogy a tartásukra és gondozásukra a hadisegély nem elégséges, saját pénzéből adott nekik 60 koronát, meghagyván az előjárásnak, hogy különös méltánylást érdemlő esetekben a hadi árvákat hozzá, mint magánemberhez utasítsák.

— **Mirbeau Oktáv meghalt.** Mirbeau Oktáv francia író, mint egy párisi távirat jelenti, 69 éves korában, éppen születése napján, február 16-án reggel meghalt. A galáns írók közé tartozott, ki igazságaiért nem egyszer szállott sikra a leghevesebb módon s nem egyszer verekedett meg azokért. Tréfás és élethangu író volt, kegyence Páris szép asszonyainak, maga is nem egy romantikus és kalandos regény hőse. Először az újságírással próbálkozott, szatirikus kritikái miatt azonban csakhamar ott kellett hagynia a redakciókat. Elkedvetlenül utazni ment s ez utazás emléke első regénye, amely nagyobb feltűnést nem keltett — a „Jean Marcellin” című. — A következő évben 1886-ban jelentek meg novellái *Lettres de la Chaumiére* címmel, amelyeket mohón kapkodott el az újszerű dolgokra éhes párisi közönség. Normann szülőföldjéről (Trevieresben született) vett hangulatos és melancholikus apró novellák ezek, amelyeknek bájos és tiszta hangja szokatlan volt a rafinált írásművészethez szoktatott franciák előtt. Legnevezetesebb regénye a „*Sebastien Roch*”, mely keserű satira a jezsuiták ellen. Kritikáiban az impresszionizmus mellett tört lándzsát s Manet műveinek diosdításával sok hívt szerzett a sokáig félreismert lángelméjű francia festőnek.

— **A fővárosi lapok terjedelmének csökkentése.** Budapestről telefonálja tudósítók: A papírhiányra való tekintettel a jövő héten az összes fővárosi napilapok tizenkét oldal terjedelemben fognak megjelenni.

— **Hősi halál.** Vajda Emil 37-ik gyalogezredhez beosztott tüzérhadnagy az olasz harc-téren múlt év december 13-án hősi halált halt.

— **Eljegyzés.** Grünwald Mór szepessümei szeszgyárvezető leányát Margitkát eljegyezte Fonyó Gyula, a budapesti Hungária Egyesült Gőzmalmok R. T. tisztviselője.

— **Névváltozás.** Mandel József npl. nagy vezetésnevét a belügyminiszter a lyével Miklos-ra változtá.

— **Magas rendjelek honvéd tisztjeinek.** A király Horváth József magyar királyi 18. (Sopron) honvédegyalozezredbeli századosnak az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményes magatartásának elismerésül a Lipót rend hadiékítményes lovagkeresztjét, Erdős Vilmos 307. gyalogezredbeli néplelkű főhadnagyának pedig a hadidiszitményes III. osztályú vaskorona rendet adományozta.

— **Felállítják az aradi vasvitézt.** Az aradi Kossuth-asztaltársaság küldöttsége tisztelt Varjassy Lajos polgármesternél, akivel közölték, hogy az asztaltársaság husvét első napjára tűzte ki a vasvitéz leleplezését. A vasvitéz már teljesen készen áll. Az értékes művészi munka miniatűr kiadásban már hónapok óta közkezen forog s a közönség legnagyobb elismerését biztosítja az eredeti szobor megteremtőjének. A szobor talapzata szintén munkában van s így mi sem vet gátat annak, hogy a Kossuth-asztaltársaság régebbi szép és nemes tervét megvalósítsa. Az asztaltársaság, amely mindig előljárt a hazafias kultuszok ápolásában, tudvalevőleg a rokkant katonák segélyezéséért szánta a vasvitéz felállításának teljes jövedelmét, amely abból ered, hogy az áldozatkész közönség emlékszegeket ver a szobor egyes részeibe s ezt saját tetszése szerinti összeggel megváltja. Az asztaltársaság már ki is bocsátott számos plakettet, de azok megváltását nem sürgette, mert közben a román betörés okozta izgalom miatt elodázta a szobor ügyét. Most, hogy újból megindította az akciót, kéri a plakettek tulajdonosait, hogy azok megváltásának összegét küldjék be, annál is inkább, mert minden elmaradt fülér a rokkant hősokeket rövidíti meg.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi izr. népkonyha javára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be: Neuman Károly báró és neje 1000 koronát adományoztak azzal a kívánsággal, hogy a népkonyha működését meghosszabbítsák, Salgó Pálné 20, özv. Roth Bernátné 20, Kuttin Gyuláné 20, dr. Steinhardt Mórné 20, Stern Cecília 20, Mairovitz Emilné 10, Szilágyi Gyuláné Magda leánya esküvője alkalmából 5 korona, mely nemeslelkű adományokért hálás köszönetet mond a népkonyha vezetőisége. A jövő héten a népkonyhában a védasszonyi tisztet Deutsch Arthurné, dr. Löwinger Miksáné és Faragó Rezsóné urnők látják el. — A Szociális Missió Társulat a február 2-iki zsúr tisztajövedelméből a Vakokat Gyámoltó Orsz. Egylet Aradi Fiókjának 450 koronát juttatott, miért őszinte köszönetet mond az elnökség. — Havas Sándor megboldogult Messer Ede ravatalára szánt koszoru megváltása fejében 20 koronát adományozott az Álló-Erdélyi Kereskedelmi Utazók Egyesülete özvegy és árvaalapja javára, melyért ezuton fejezi ki köszönetét az elnökség. — Porezia Lajos gróf és neje Ottrubay Károlyné ravatalára szánt koszoru megváltása fejében 30 koronát adományozták az Arad városi Vöröskereszt Egyletnek, mely adományért ez uton is hálás köszönetet mond Váshelyi Janka elnök és Hász Erzsébet alelnök.

— **A várme yeházát Weil Károly dr. rendőrbíró ma 5 korona pénzbüntetésre ítélte a ho et nem takarítása miatt.** Szabó Sándorné négy drótostónak adott egy ideig szállást, miután pedig a drótostótok elköltöztek tőle, kenyérjegyeik alapján a maga részére vette ki járandóságukat. Ma vonta őt ezért feleségre a kihágási bíróság és 3 napi elzárásra és 30 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Testőrség Lloyd George körül.** Rotterdamból jelentik: Lloyd George angol miniszterelnök védelmére őrséget szerveztek, mert merénylőtől rélt életét.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Négyszázezer tonna a tengerfenéken.

Amsterdami biztosítási körök megállapítása szerint a február 1-től 15-ig elsülvesztett hajók tonnatartalma 360—400.000.

A német tengerészeti vezérkar eddigi 18 jelentése szerint február 1-je és 15-ike között német tengeralattjárók 112 hajót süllyesztettek el 250 705 tonnatartalommal. Ebből számos hajó hiányzik, mert az U-hajók parancsnokai nem jelentették. Semleges jelentések szerint számos olyan gőzös süllyedt el, amelynek neve eddig egy német jelentésben sem fordult elő.

Az Associated Press washingtoni

értesülése szerint megerősítik azt a hírt, hogy a legközelebbi időben újabb tárgyalások várhatók az Unió és Németország között, abban az irányban, hogy hogyan lehetne Németország és Amerika között az ellenségeskedés kitörését megakadályozni.

Genf. Ideérkezett hírek szerint a washingtoni kongresszus tegnap nagy szótöbbséggel elhatározta a kereskedelmi hajók felfegyverzését. Ha ez a hír megfelel a valóságnak, akkor a háború kitörése Németország és az Egyesült-Államok között küszöbön áll.

— Alapítvány egy kereskedő nevének emlékére. A néhai Halpern Miksáné nevét viselő alapítványra újabb adakoztak: Klein Dénes és Társa Temesvár 100 korona, Krausz Lipót és neje, Pócs 40 korona, Grünwald Samu és neje 30 korona, Kneffel Lajos 25 korona, Lenkovitz Nándor és neje, Sántó Hermann és neje, Rosenteld Herman és neje, Friedmann Samu, Gyulató, Nemes Zsigmond dr., Halpern Miksa cég személyzete, Kornis Zsigmond és neje, Weiszberger Mór és neje, Piek Ernő, Bernstein Manó és neje, Borossebes, ifj. Krausz Gyula és neje, Fischer Simon és neje, Jacobi Gyula és neje, Halpern Mór, Hunyad-dobra 20—20 korona, Reich Jenő és neje, Glöck Dezső, özv. Kohn Mórné, Müntz Mátyás, Kötő János, Schwarberger Manó és neje, Berger Lenke, Kálmán Hugó, Reich József, Zlancz Vilmos, Braun N. Antal, Grünblatt Antónia 10—10 korona, Kemény Miksa, Reiner György és neje 5—5 koronát. Az eddigi gyűjtés összege: 1745 korona. Akik az alapítvány összegéhez még hozzájárulni óhajtának, sziveskedjenek adományaikat Bárcsny Andor urhoz Arad juttatni.

— Állandóan betegeskedő és általános testi gyengeségben szenvedő egyéneknek a természetes Ferenc József keserűviz rendszeres használata mellett naponként lesz széke. Amann tanár, udvari tanácsosnak, a müncheni kir. nőorvosi klinikán szerzett tapasztalatai szerint a Ferenc József viz már kis mennyiségben is biztosan, gyorsan és fájdalom nélkül hat a hosszabb időn át alkalmazható, anélkül, hogy kitűnő eredménye változnék, vagy valami hátránnyal járna.

— Közgyűlés. Az Aradi Ipar és Népbank vasárnap délelőtt tíz órakor tartja közgyűlését, amelyre ez uton is meghívja a részvényeseket az igazgatóság.

— Elmaradó előadás. Bizony László ma éjjel azt táviratozta az Aradi Közlöny szerkesztőségének, hogy nem tudott Budapestről az aradi vonattal elutazni és azért a Kultur-palotába hirdetett előadását nem tarthatja meg.

— Hírtökésere. Bayer György eladta Flórián-utca 14-a számú házat 54 000 koronáért Simandán György és nejének. — Fábian József és neje eladták a Kápolna-utca 6 és 6a házakat 42 000 koronáért Susa Lajos és nejének. — Az aradi autonóm katolikus kör eladta a Szociális-utca 3. számú házat 175 000 koronáért Neuman András báró és nejének. — Gerzó Antalné eladta a Kapa-utca 33-a számú házat 6000 koronáért Longuy Jennynek. — Debrezemi Imre és neje eladták Baross Gábor-utca 7. számú házat 2000 koronáért Mészáros József és nejének. — Frank Vidai és neje el-

adták a Baross-Gábor-utca 39. számú házat 6000 koronáért Szekeres Lajos és nejének. — Rothmüller Ferenc és neje eladták a Kessuth-utca 16. számú házat 30 000 koronáért Hoffenprádl Frigyes és nejének. — Roth Zsigmond és neje eladták az Erzsébet királyné-körut 11. számú házat 72 000 koronáért özv. Steinitzer Józsefné szül. Schwarz Teréznek. — Hendrey Ilona, Alice és Janka eladták a Zrínyi-utcai telket 25 000 koronáért Schreyer Viktor és nejének. — Tirs Vazul és neje eladták a Gyár-utca 5. számú házat 3600 koronáért Nagy Ferenc és Tatai Lujzának.

— Az aradi polgári jótékony nőegylet február hó 10-én megtartott művész estélyének jövedelmét a következőkben számolja el: Jegyek árában befolyt 5480 korona. Felülfizettek: Vojtek Alajos 50, Tagányi Sándor 80, Steiner Jakabné 80, Persa Péter és neje 80, dr. Zimmermann Károlyné 80, báró Urbán Ivánné 25, Varjassy Árpádné 20, báró Bohus Lajos 20, Fényes Dezső 12, Justh Gyuláné 13, Petrovics Mihályné 12, özv. Nesnera Aladárné 12, Hauser Sándorné 10, Kabdebó Béláné 10, Osermák Lola 6, Fetter Elemér dr. 4, özv. Süttő Józsefné 4, idősebb kamatok 7 korona 80 fillér, összesen 324 korona 80 fillér. Bevétel tehát 5804 korona 80 fillér. Kiadás 1864 korona 81 fillér, tiszta jövedelem: 4440 korona 49 fillér, mely összegből 440 koronát az elpusztított erdőnyi falvak felépítésére (Pro Transylvánia) céljaira juttatott az egyesület. Háls köszönetet mondunk első sorban a nagyérdemű közönségnek nagyarányú pártfogásáért, valamint az összes közreműködőknek szives fáradozásukért és mindazoknak, akik bármi módon hozzájárultak az est erkölcsi és anyagi sikeréhez. Özv. Purgly Lajosné, a polgári jótékony nőegylet fővédasszonya.

— A Szeleáisi Missiótársulat folyó évi február 2-ikán rendezett másoros délutánjának tiszta jövedelme 1110 korona 60 fillér, melyből 450 koronát a vakok segélyezésére fordított a társulat; felülfizettek: Baros Lajosné 20 korona, özv. báró Andrányi Károlyné 20 korona, Vásárhelyi Janka 20 korona, Kopp Jánosné 10 korona, Simon Karola 10 korona, Drescher Irma 10 korona, Lakatos Ottó dr. 10 korona, Baros Boriska 10 korona, Monay Ferenc dr. 10 korona, Baros Ferenc 5 korona, Bankó Ferencné 4 korona, Nachtnébel Odónné 3 korona, Farkas Mária 3 korona, Pauer N. 3 korona, Kneffel Lajosné 2 korona, N. N. 2 korona, dr. Bene Gyuláné 1 korona, Kádas Aranka 1 korona, Weisz Tivadár 1 korona. Ezenkívül a növédelmi hivatalba a következő adományok érkeztek: Női Mária Kongregációk

gyűjtése 44 korona 40 fillér, Dengl Lajos 20 korona, gróf Bréda Viktoráné 20 korona, báró Urbán Péterné 200 korona, özv. Temesváry Jakabné 10 korona, Szathmáry Eszka 10 korona, Tóth Józsefné 104 korona, Ébner Kálmánné 8 korona, Gruber Sándorné 10 korona, Aradi Első Takarékpénztár 50 korona, Polgári Takarékpénztár 30 korona. Mindezen adományokért háls köszönetet mond a hivatal vezetősége.

— Szivarkatűzvények Ingvst. I. és Fia cégénél.

— Kölosönkönyvtár. Ujdonságok Kerpelnél.

— A kiadóhivatali izenete. A kiadóhivatali felbéri a t. előfizetőket, hogy az esetben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentésbe ezt a körülményt annál a postahivatalnál, amely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető passza.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A Pesti Haza! 175

Takarékpénztár mérlege.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A Pesti Haza! Első Takarékpénztár Egyesület most teszi közzé 1916. december 31-én lezárt mérlegét, amely 10,357.733 korona tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság a február 26-án tartandó rendes közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az alapszabályszerű jutalékok kihatása után fennmaradó összegből osztalékul minden részvényre 700 korona, vagyis összesen 7,000,000 korona fizetessék ki, 1,000,000 korona az agio-tartalékalap dotálására, 100,000 korona a nyugdíj-alapra, 50,000 korona pedig köz és jótékonycélra fordítassék. 200,000 korona adassék a tisztviselők külön jutalmazására és 1,062,588 korona 91 fillér vitessék át új számlára.

Az igazgatóság jelentéséből kiemeljük, hogy a takarékpénztár hagyományaihoz hiven semmitfele a háborúval összefüggő fizetést nem kötött, ennek ellenére nagyobb osztalék kifizetését is javasolhatta volna, ha nem kellene azokkal a terhekkel számolnia, amelynek a háborús adótörvényekből és valutánk bizonytalan alakulásából az intézetre esetleg nehezedni fognak. A mérleg adataiból megemlítjük, hogy az intézet ezidőszáig 1,217,840,597 korona tőkét kezel és összforgalma az 1916. évben majdnem huszmilliárdot tett ki. A folyószámla betétek és a könyvecskére elhelyezett betétek összege a tavalyi 559,221,844 koronáról 707,444,064 koronára emelkedett, amiből a könyvbetétekre 295,8 millió korona, a folyószámla betétekre pedig 411,6 millió korona esik.

A jelzálogkölcson fizetben újabb kölcsönök alig fordultak elő és a községi kötvények iránt észlelhető kicsiny érdeklődés viszont az utóbbiak kibocsátásának szabott határt úgy, hogy a lefolyt évben csak 5,288,406 korona új jelzálog- és községi-kölcsön került folyósításra. A folyósított kölcsönök álladéka az év végén 428,244,071 korona volt. Az intézet forgalomban levő kibocsátványainak álladéka 410,768,500 koronára emelkedett. Az intézet értékpapírtárcája annak ellenére, hogy azok melyen a háborús áriolyamok alatt állítottak be a mérlegbe — főleg a hadikölcsön jegyzések által — a tavalyi 125 millió koronáról 162,886,324 koronára emelkedett. Az egyesület tárcájában levő értékpapírok külön tartalékalapja a lefolyt évben 2,988,813 koronával gyarapodott. Az intézetnél az eddig kibocsátott öt hadikölcsönre 633 millió koronát jegyeztek.

FOG- kőmész, arany, arany, arany... fog... kőmész, arany, arany, arany... fog... kőmész, arany, arany, arany... fog...

FOG- koronák, hídak, egész fogsorok... fog... koronák, hídak, egész fogsorok... fog... koronák, hídak, egész fogsorok... fog...

FOG- kővek eltávolítása, fogak fehérítése... fog... kővek eltávolítása, fogak fehérítése... fog... kővek eltávolítása, fogak fehérítése... fog...

FOG... JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér. 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

Változás a debreceni kamaránál. A debreceni kereskedelmi és iparkamara titkára, Szávay Gyula, mint Debrecenből távozottak, bejelentette távozásáról való visszavonulását és hogy a Kamarák Központjának igazgatását veszi át. A kamarának március 1-ére összehívott közgyűlésén vesse búcsút kamarájától. Szávay távozása jelentős veszteséget jelent a debreceni kamarára, amelyet az ő szervező ereje és munkássága a legjobb vidéki kamarák közé emelt, veszteség a vidéki kamarai titkár karrá is és általán sokat vesz vele a vidéknek a maga lábán járó önkéntes érdekvédelem, melynek ő egész életében, munkássága sokféle ténnyel előharcosa volt. Viszont ahhoz, hogy egy tevékeny és sok sikeres élet tapasztalatait most már az országos központ messzehatóbb munkaterületén értékesítse, jobb iskolát nem vehetett volna, mint végzett azzal, hogy három évtizedet meghaladó időt töltött a vidék egészséges levegőjű életiskolájában s annak szentül-szembe néző közelharcaiban. Tudva ezt és ismerve Szávay Gyula képességét, nagy munkaenergiáját, eleve meg lehetünk nyugodva abban, hogy a vidék látványos vesztesége megtérül abban a fővárosi, vagy mondjuk országos tevékenységben, melyet a távozó titkár magának további élethivatásul választott. Erre a lépésre Szávay régtől fogva predesztinálva volt.

Jelentkezés régálloért. Varjassy Lajos polgármester felhívja Arad város lakosságát, hogy mindazok, akiknek Arad város határában szőlőbirtokuk van és régálloccal ellátva nincsenek, folyó hó 28-ig a polgármester hivatalban jelentse be szőlőbirtokuk nagyságát, holdakban kifejezve, annak fekvését helyét és pontos lakelmüket.

NEMZETI SZÍNHÁZ. Aradon, 1917. február 18-án vasárnap: Délután 3 óra v. este 7 óra kezdés. Tiszt urak a sárdában. Operetta. Kezdete 7 órakor.

NYILTÉR. ARADI KOZLÓNY. 1917. évi február hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re. Előfizetési árak: Helyben: Egész évre 28 K. - Ft., Fél évre 14 " - " , Negyed évre 7 " - " , Egy hónap 2 " 40 " . Vidéken: Egész évre 32 K. - Ft., Fél évre 16 " - " , Negyed évre 8 " - " , Egy hónap 2 " 80 " . Tessék mutatványszámot kérni.

APOLLO SZÍNHÁZ. Február hó 18-án, vasárnap. Személyes regény film: Mesék az írógépről. Hosszú regény 3 felvonásban. Főszereplők: Lehmann Vilma, Szentgróthy gróf, Ba Károly, Osztyálfőnök, Vilma menyéje, Az előadások hétköznap 5, 7 és 9 órakor. Vasár- és ünnepnap 8, 1/2, 6, 1/2, 8 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatóak. Jegyek előre válthatók d. e. fél 11-12 óráig a pénztárnál.

Minden rendszerű író-, sokszorosító- és számoló gépek valamint ezekhez minden kelléknek: szalag, szénpapír, papír, vias lap, sokszorosító festék stb. csakis elsőrendű minőségben való előállítás. Internationalis műszerész-javító-műhely minden néven nevezendő mechanikai gépekre u. m. író-, számoló-, sokszorosító-gépek, ellenőrző gépek, gramofonok, gyertyák, stb. szakmunkáinak mellett, jótállással, juttatva utasítást, Allandó gyors- és géprő-iskola. Irásmunkák, sokszorosítások vállalása. ZIFFER és HOLLÓÉ cégnél ARADON, a főpostával szemben.

SZABADALOM BEI PATENT. ANG. Az E'ső Aradi Hajkóny Fatalpu C ipógyár volt az első, amely Magyarországon a közönség által legjobban kedvelt, a bőrpapucsot teljesen példó csinos és tartós, nem oldak szegeszt. CUPPLA FATALPU PAPUCS készítését feltalálta és forgalomba hozta s ezen óriási hiányt pótló találmány már is egy szentes kárban ismerté vált, hogy a gyár havonként 10 10,000 pár papucsot hoz forgalomba. Kereskedőknek és viszonteladókknak nagyobb megrendelésnél árkedvezmény! Gyártalep: Arad, Urbán Iván-utca 8-10. és 17. szám. 198. Figyelem a védjegyre!

Használt ólom megvételre kerestetik.

SIROLIN. Helyettesítők, számarhurut, asztma, influenza ellen. Ki használjon sirolint? 1. Mindenki, aki hosszabb idő óta szenved köhögésben. 2. Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használják. 3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét sirolin használata jelentősen enyhíti. 4. Skrofutózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja. Helyettesítők, számarhurut, asztma, influenza ellen. Helyettesítők, számarhurut, asztma, influenza ellen.

KURZER BERTALAN

végzett bécsi orvosi egyetem és Budapesten vizsgázott fogtechnikus műterre Weitzer J.-u., Minorita-palota, II. em.
Fogat húz, plombál. Készít egyes fogat ép ugy, mint egész fogsorokat, arany koronákat és arany hidakat.

Apró hirdetések

Ingatlan.

4 szobás ház
megálló kerület, villanyvilágítással, csatornázással azon a kiadó. Kálmán János-utca 33. Rózsa Erőd né. 1237

A pincerekkel közel levő ház, melyben jóforgalmu fő szobák, konyha és vendégszoba van, más a konyha miatt kiadó. B. v. út a kád nyakánál. 1231

Moderne magán-ház
kerület eladó. Cím a kiadóban. 1229

Utcai ház
a városban 9 évig adómentes, melyben 6-8 óra nagyforgalmu vendégszoba van, 6 szobára szóló, külön helyiségek, konyha, kávéház is, eleve lakásokkal, bor-pincevel, teljesen újonnan, modernül felépítve, kiadó. Bóvebet a tulajdonosnál, Magyar- és Csiky Gergely-u. sarok. 1233

Gyerekek

a piacértől 3 pernyire fekvő szűk, felszereléssel, lakóházzal együtt kiadó. Cím a kiadóban. 1233

Eladó elköltözés miatt

egy magas földszintes ház a belvárosban, minden komforttal, melyben egy jóménű üzleti üzlet, konyha és hét lakás van, a ház utcában a tizen egy földszintes ház, melyben öt lakás van. Továbbá Gyerekek út 42. számú ház, szőlővel, a 17-es villamos megálló mellett. Cím a kiadóban. 1240

Eladó

Sóza Sörház-utca 11. számú új ház, jól felszerelvező, gazdasághoznak is alkalmas. 1110

Eladó

esetleg bérbeadó Pécskai-ut 24. számú szűk és ház (három szoba, üvegözön veranda) Cím a kiadóhivatalban. 984

Urban István-utca 8. számú

ház kiadó, Bóvebet Poreczán Lajos ur vendégszobájában. 1147

Parky Lajos-utca 135. számú

ház szabad kézből kiadó. Tudakósnál Nádor-u. 4. szám alatt. 1157

Könyv utca 6. számú

új ház, kiadó. 1163

Gyerekek

4 hold szűk a hegyen, közel a villamoshoz, konyha és pinczeberendezéssel, Arad-u. Varassy Lajos-utca 142. számú, gondos ott ház 4 lakással kiadó. Tudakósnál a yonánál. 119

Damjanics-utca 2. sz.

egy utcára szóló ház, szabadszájából kiadó. 6341

Matteine-tele

patkány- és egérirtás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérirtáshoz ajánlok patkány- és egérirtósz-bacilust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérirtó-szere, csak patkányt és egert öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt alkalmazható.

A patkány- és egérirtósz bacillus ára:
1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K.
1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”
vegyészeti laboratórium

Arad, Boros Béni-ter 1. szám
Telefon 10-48.

Oktatás.

3 kisebb
középiskolai tanór, teljes ellátással van nek. Cím a kiadóhivatalban. 1212

Üzletek.

Egy sz. helyiség
kiadó. Kasza-utca 6-7 szám alatt. Ugyanott egy ipari felvétetük. 1177

H. K. K. M. M. u. 17-29. számú
házban (volt Rácz-tele) szatyorüzlet f. r. 15-re kiadó. B. v. utca ugyanott, Stófan Jánosnál. 924

Eladó angol helyiség kávéház
más vállalkozás miatt kiadó Megkeresések keretében „Régás üzlet” jellegű a kávéházban. 1216

Üstörhelyiség kiadó

Szabadság-ter 5-6. szám Bóvebet Hammer Vilmos villanyműszerezéznél. 1023

Gyógyászat.

Helyett.

A legártalmatlanabb arcszépítő és finomító, tisztító, fényes, széles, utkás (műtetseres) arcot naponta néhány száz alkalommal, gyapotra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szén lesz, miután valami mesős ehelyett finomsága harmata: volna levölve. Az arcké pár nap alatt elmúlnak. Ara l. korona. Dr. Foldes és H. ne piperesszappan és vegyészeti g. Aradon. Fuz mentet ne hasznaluk. 12

Ruh és v. k. k.

elleni fehér kenőcs kapható Ferenctéri Vajdasz. k. gy. szertárban. Kis tégely 1 korona 50 fillér, nagy tégely 3 korona. 6171

Külföldi.

Kereset

könyvtartást bérbe. Ajánlatokat Botten-magazin Arad-vár. 1243

Mindennemű nre- és bajpótást;
arcmaszkot, hajfestést eszközök. Alkalmasan hajszálakat sörözt és kárót, kifűző „Tuka” szeremmel véleg elvároltok, utánövés kizárva, A szert vidékre diskre en kiadó. Weiss Katalin Baz-élet körút 18. I. em. a. t. 0. 873

Ar. Aradi Olajm. m.

működés-et Boros Béni ter 22. (városi mézs-vás márt) me. kezdte. Elvált: min denemű olajmagvakból tanustvány mel lett olajat készíteni. Ugyanott darálások is eszközöltetnek. 831

Meghívó.

A Temeshidegkuti Népbank Részvénytársaság

folyó évi március hó 1-én, délután fél 2 órakor a temeshidegkuti nagyvendéglőben

XXII. rendes évi közgyűlését

tartja, melyre a tisztelt részvényesek ezennel tisztelettel meghívótnak.

Tárgyszorozat:

1. Elnök választás.
2. Igazgatói 1916. évről szóló jelentés.
3. Felügyelő-bizottság 1916. évi jelentése.
4. Mérleg előterjesztése.
5. Tiszta nyereség felosztása iránt határozathozatal.
6. Felmentvény megadása és
7. Ezzel felügyelő-bizottság tag választása 1 évi időtartamra Temeshidegkut, 1917. évi február 15.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A tisztelt részvényesek figyelmeztetnek, hogy az alapszabályok 19. §-a értelmében csak azon részvényesek gyakorolhatják szavazati jogukat, kik legalább 8 nappal a közgyűlés előtt részvényüket ellenmervény elneében az intézet pénztáránál letétbe helyezték. 1226

Vagyon. Mérleg-számla 1916. évi december hó 31.-n. Tétel.

Pénztár-számla	84184 98	Részvénytőke	100000
Váltó tárca	433516 59	Takarékbetétek	805570 51
Kötvény-számla	41612 52	Átmeneti kamatok	22 0
Kötvények bekebelezve	218952 9	Tartalék alap	34086 84
Értékpapir-számla	207772 90	Fel nem vett osztalék	22
Ingatlan számla	3737 60	Athozatal 1915. évről	248 98
Központi pénztárczát-részlet	1002 48	Nyereség 1916. évre	7062 75
Leltár	800		
Más intézetnél elhelyezett pénzek	12858 57		
	949387 83		949387 83

Temeshidegkut, 1916. évi december hó 31.

Reinert János, s. k. könyv. ö.	Reimholz György, s. k. vezérigazgató.	Lukhaup János, s. k. pénz. tnök.
Bauer Ádám, s. k.	Lukhaup János, s. k.	Bausevein Péter, s. k.
Michlbach György, hadba v.	Geisz Péter, hadba v.	

Igazgatók.

Tételtől-tételtre megvizsgáltatván, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva helyesnek találtatott.
Temeshidegkut, 1917. évi február hó 1.

Wieser János, s. k.	Szladék Róbert, s. k.	Klotz Péter, s. k.
Bürger János, s. k.	Bangert Mihály, hadba v.	

Felügyelő-bizottsági tagok.

Apró hirdetések.

Levelezés.

„Próba szerencse”
levele van a kiadóhivatalban „Tekintetes Asszonytól.” 1236

„Marianne”
levélje van a kiadóban, kérem átvenni. 1239

Intelligens
jósló egzisztenciával bíró urinő, ki jól élve lakik Aradon, tisztességes száradékboldi megismerkedés előkötő úrral, ki jól tud magyarul beszélni, s leveleket írásban küldön meg. Leveleket lapban jelenve „Finom leírú” jellegre. 1239

Megázas utómber
egy fiatal kellemes és tisztességes özvegy kislányt keres, akit támogatni szeretne. Leveleket „Özvegy barát” jellegre a kiadó hivatára. 1238

Házasság.

30 éves máj-páros
házasság céljából, egy leány, vagy ösvény ismeretséget keres, kinek némi bszománya van. Leveleket „Béres kapu” jellegre a kiadóba kér. 1245

Lakást keres.

4 vagy 5 szobás
modern lakást keresek május 1-re. Bérlet azonnal átveszem. Címeket a kiadóba kerek. 1188

Béres venni
egy nagyon kicsi kerttel. Cím a kiadóhivatalban. 1211

Kiadó lakás.

Béres Béni-tér 11/a. sz.
alatti több kisebb lakásból álló házamat május 1-től bérebe kiadó. Cukor házhoz tartozik. 1231

Kiadó
egy kőbánya-járatu, órászász butorozott utcai szoba, elő és hárdőszobával (Hajez-fele úvegkereskedés felett.) 1246

Május 1-re
kiadó, egy csinos két szobás lakás előszobával autenberg. Telek. u. 24 1264

Elegáns butorozott
utcai szoba, a Bohás palotában, központi fűtéssel elő, esztlog hirdőszoza ha znáttal, Március 1-re kiadó. Telefon 1060. 1234

Egy csinos butorozott
szoba, villanyvilágítással, március hó 1-re kiadó. Kálvin János-utca 33. sz. 1266

Kétszobás lakás b. ügyelme
A házberendezés alkalmával lakások bérletét díjtalanul elfogad a Lakás-gyűjtő-társaság irodája, Deák Ferenc-utca 2. 1263

3 szoba,
elő és hárdőszobából álló utcai lakás, villanyvilágítás, május 1-re kiadó. Dózsa János utca 4. 1178

Alkalmazást keres.

Száraz dűcsának
ajánlkodik, italát né. Cím a kiadóhivatalban. 1244

Nyugdíjas
vasúti Munkásoknak megfelelő alkalmazást, esztlog csak naponta néhány forint jogdíjat keres. Meghívást „Nyugdíjas” jellegre a kiadóba kér. 1247

Fiatall
fűszer- és vaskereskedő segéd azonnalra kíván keresni. Címeket a kiadóhivatalba kér. 1156

Gyakornoknak
ajánlkodik k. reskedelmi vezeti leány. Cím a kiadóhivatalban. 1174

Alkalmazást nyer.

Egy láné
kerestelik kisebb kszánhoz. Ugyanott egy munkás (bírók. Hdelpacher-u. 15. 1227

Női gyakornok
kerestelik azonnali belépésre, Bing Edé- hox. 1225

Kereskedelmi iskolát
vezeti gyakornok és leányabb 4 polgári vezeti ir-állomány felvételt. Megjelölés iszeret ajánlatok az Aradi Eszchenyi Gimnázium r. t. hoz intéző- nek. 1256

Közvetítő szék
várnépár, házmesternek kerestelik Orv. Sári Domokosné, Kölcsey-u. 2. 1273

Hír-ep expeditiók részére
keresünk jókárú, erélyes megbízható férfi akinek némi gyakorlat van, nyug. mozdó- postás vagy vasutas előnyben részesül. 1000

Egy-k. t. lakásos segédet,
valamint tanulókat és segítőt, vízvezet- tőki szerek melé keres. Schaele Richard, Bathyány u. 17. 1169

4 éven
kis fű mellé, fiatal urileány kerestelik urri házhoz: vidékre, közel Aradhoz. Zongorázni és németül tud előnyben. fizetés megalapodás szerint. Cím a kiadóhivatalban. 1206

Gazdaságszenny,
ki jól ír, majortag tenyésztést érti, vidéki urri háshoz, közel Aradhoz, felvételt, csak intelligens asszonyra rell kth- lok, jó bánásmód és fizetés. Cím a kiadóban. 1204

Nőnem,
40 év körüli urri emper úszelvezetőnek kerestelik egy forga mas vasúti vendor- tócsa, megfelelő kaulcióval. Ajánlatokat a kiadóhivatalba „Úszelvezető 40” emper kérek. 1212

Aradi elvtársak
természetesen egy német- pes könyvelőt (férfit vagy nő) és egy — lehetőleg szakismerettel bíró üzlet- ellenőrt keres. Járandóság megegyezés szerint Jelentkezhetni naponta délután 4 és 6 óra között. 1215

Vétel és eladás.

Mindenféle töltele
valamint prima égetett méz, megbízható szállítást vállalja prompt megrendelés esetén az ország minden állomására csoco- lárak mellett a Széno almi Vallalat Budapest, VI. Botvds-utca 26/b. 1230

Varrógép,
használt kártyában lévő axtabál és egyéb- ca. Ökölökkel eladó. Megtekinthető: Varjassy József-u. 33. ajtó 8. 1216

Nagy férfi tiszta bunda
eladó. Deák Ferenc- u. ca 40/b. 1. em. 124

5 darab
nyers nyestbőr, eladó. Gross, Hal-tér 12. szám. 124

Hátglető
ablakok, cőtábla, vaskályha, fűveztek rény és több butorozat eladó. Purcj Lajonc-u. 160. 1233

Naponta élő hajak
kaphatók Luttvák Józsefnél, Asztalos Sandor-utca 8. 121

Könyveket
és egész könyvtárakat vesz Deák Béni könyvkereskedés és modern antikvárium Forray utca. Telefon 302. 87

Vessék
a legmagasabb árban uraktól levetett fér ruhát, mindenféle egyenruhát valamit használt butort. Vidékre is megyek. Biser Ignác Bocskó-utca 1. 76

Vessék
koronázás helyégeket és egész gyűjtő könyveket. Könyvtárakat és egyes könyveket. Képpel könyvkereskedés. 80.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

XXVII-ik rendes közgyűlését

1917. évi február hó 24-ik napján d. u. 5 órakor
Aradon, saját székházában fogja megtartani.

Targysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság, a választmány és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1916. évi zárszámadá- soknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal, az igazgatóság és a felügyelő- bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Elnök és a választmány választása.
4. Esetleges indítványok.

Közelebbi közgyűlésre a t. e. részvényesek azon figyelmeztetéssel hívatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy központjüknél Mánán, Magyarpécshán és Nagyszentmiklóson még le nem járt szelvényeivel együtt letételt.
Arad, 1917. február 5-én.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.